

ГРОМАДСЬКА СПІЛКА

**МЕРЕЖА
ПРАВОВОГО
РОЗВИТКУ**

ЗВІТ

2017

ГРОМАДСЬКА СПІЛКА

**МЕРЕЖА
ПРАВОВОГО
РОЗВИТКУ**

ЗВІТ

**МЕРЕЖІ ПРАВОВОГО
РОЗВИТКУ**

ЗА 2017 РІК

Зміст

Вступні слова	4
---------------	---

Про мережу	8
-------------------	----------

Місія. Бачення. Цінності.	10
Офіси Мережі	12
Історія становлення Мережі	14
Стратегічні напрями роботи	14
Маніфест	15
Досягнення 2017	16

Управління людини	18
--------------------------	-----------

Правова допомога	20
Тематика звернень	21
Категорії населення, які звертаються за правовою допомогою	22
<i>КЕЙС</i> <i>«Перевірте трудову, або як тракторист доводив у суді, що він не механізатор»</i>	23
<i>КЕЙС</i> <i>«У показовій справі незаконно звільненого з роботи учасника АТО – повна перемога»</i>	25
Правопросвітницькі заходи	27
Онлайн-сервіси з надання правової допомоги	28
Налагодження взаємодії з іншими надавачами безоплатної правової допомоги	32
Правова допомога учасникам АТО	35

ГРОМАДСЬКА СПІЛКА

МЕРЕЖА ПРАВОВОГО РОЗВИТКУ

Управління громад

36*КЕЙС**«Нічия земля тепер**«працюватиме» на громаду»*

39

*КЕЙС**«Юрист допоміг: громадським
слуханням у Херсоні – бути!»*

41

Місцеві програми безоплатної
правової допомоги

42

Програма підготовки
громадських радників

44

Безпечна громада

45

Дослідження проблем у громадах

47

Шкільні служби порозуміння

48

Інституційна спроможність Мережі

50Розвиток експертного та
тренерського потенціалу

53

Організаційний розвиток
учасників Мережі

56

Стандарти Мережі та
Моніторинг 2017

58

Система внутрішніх та
зовнішніх комунікацій

60

Міжнародне співробітництво

63

Фінансовий звіт

66

Фінансовий звіт

Виконавчої дирекції

ГС «Мережа правового розвитку»

68

Консолідований

фінансовий звіт організацій-членів

Мережі правового розвитку

70

Мережа сьогодні

72

Загальні збори

74

Наглядова рада

75

Правління

76

Виконавча дирекція

78

Регіональні координатори

79

Як приєднатися/допомогти

80

Подяка донорам та партнерам

81

Наші послуги та продукти

82

Контакти офісів Мережі

83

Наталя Бімбірайте
Голова Правління

Надихаємо власним прикладом!

Я пишу ці рядки з великою радістю і піднесенням: адже, не зважаючи на всі труднощі, які спіткали Україну останні роки, наша Мережа сформувалася й зміцніла. Події останніх чотирьох років створили нові виклики і нові можливості, які вимагали від громадянського суспільства швидкої реакції, пошуку нових інструментів для побудови довіри, розширення кола однодумців і партнерів. Ми продовжуємо розвиватися. Лишаємося такими ж уважними і небайдужими до людської біди, гнучкими у пошуку ефективних правових рішень, креативними й наполегливими в розробці та втіленні наших мрій про повагу до людської гідності, справедливості і верховенство права в Україні.

Я захоплююся тими людьми, які допомогли Мережі правового розвитку стати помітним явищем правозахисного руху України: юристами, адвокатами, правозахисниками й журналістами, котрі багато років поспіль кожного дня допомагають людям знайти вихід із складних ситуацій, повірити в себе і в силу права, благодійниками, які в нас вірять і знайшли можливість підтримати наші ініціативи, і чудовою командою однодумців, яка навіть у скрутні хвилини не припускала думки скласти руки. Бо найважливіше для кожного з нас - людське життя, а людська гідність – найвища цінність. Ми вчимося самі і вчимо інших як не заблукати в оманливих ідеологіях і фантазіях політиків, вчимо людей вирішувати свої проблеми в правовий спосіб, разом вчимося наполегливості та власної відповідальності за якість життя. Формуємо громадянське суспільство, яке завжди є головним рушієм змін. Ми змінюємо світ на краще, ми відкриті і завжди готові до співпраці!

Євген Полтенко

Виконавчий директор

1 мільярд людей у світі зіштовхується з правовими проблемами. Багато з цих проблем пов'язані з насильством. Часто постраждалі не вживають жодних правових дій для вирішення проблеми, оскільки не вірять у позитивний результат. 70% людей, які зіткнулись з правовими проблемами, не знаходять їх задовільного рішення. А значна кількість тих, хто все ж досягає позитивного результату, робить це поза формальною правовою системою. Невирішення правових проблем часто призводить до погіршення здоров'я, стосунків і втрати засобів до існування. Правове безсилля викликає відчуження і гнів, конфлікти і нову несправедливість. Не дивно, що люди, які не можуть повною мірою реалізувати свої права, стають легкою електоральною здобиччю для демагогів, а простіше кажучи, політичних шахраїв. Доступ людей до правосуддя є так само важливим для сталого розвитку суспільства, як і доступ до води і харчування, до освіти та системи охорони здоров'я.

Вже скоро як десятиліття тому, у 2009 році, активісти восьми правозахисних організацій об'єдналися у неформальну коаліцію. Їх об'єднала ідея **управнення людини**.

В англомовному середовищі ця ідея відома як **legal empowerment**. Якщо перекласти дослівно – посилення правових можливостей. Ці першопрохідці управління в Україні вірили, що в нашій країні можливо і необхідно зміцнити спроможність всіх людей здійснювати свої права. Йдеться про справедливість на її базовому рівні – про те, щоб закон не залишався лише у кодексах або у

стінах судових зал, а був доступним та наповненим реальним змістом для звичайних людей. Щоб люди знали свої права та вміли ними користуватися. А якщо закон не відповідає потребам людей, щоб вони вміли добитися його зміни. Закон не може бути «священною короною». Коли між словами «закон» та «справедливість» не можна поставити знак «дорівнює», коли він порушує права людини, такий закон має бути змінений. Саме ідея посилення спроможності людей і громад використовувати закон для подолання бідності, нерівності та несправедливості стала цементом спілки правозахисних організацій, яку сьогодні знають як Мережа правового розвитку.

Ми не вирішуємо проблеми за людей. Наше завдання – дати «вудку», а не «рибу». У містах і малих містечках, у найвіддаленіших селах ми роз'яснюємо людям їхні права, спонукаємо їх не «забивати» на свої проблеми, а добиватися правди. Щороку до наших організацій за правовими консультаціями звертається більше 30 тис. осіб. Часто базової правової інформації є достатньо. Але непоодинокі випадки, коли людина не може впоратися самотужки. Коли йдеться про суспільний інтерес, про випадки владного свавілля і коли людина не має матеріальних можливостей дозволити собі кваліфіковану юридичну допомогу, тоді наші адвокати супроводжують такі справи у судах. За минулий рік таких випадків було більше 800.

Крім правової допомоги населенню, робота наших організацій дозволяє аналізувати та узагальнювати проблеми у

громадах. А відтак, спрямовувати рішення місцевої влади на задоволення реальних потреб людей. Це зменшує рівень конфліктності і дозволяє акумулювати весь потенціал громади на її розвиток. Наші правопросвітницькі заходи, практики примирення (медіація), програми з розвитку лідерства та громадського служіння, створення безпечного середовища також сприяють активізації громади.

Звичайно, наші зусилля у відстоюванні прав людей не завжди зустрічають схвалення і підтримку у можновладців. Люди, які знають як захистити себе, часто є незручними для окремих керівників на місцях (і не тільки на місцях). І за таких «сприятливих» умов важливу роль відіграють цінності, які згуртовують нас у Мережі: партнерство, довіра, неупередженість, пріоритет прав людини.

За рік, що минув, як і за попередні роки становлення Мережі правового розвитку, нам вдалося досягти чимало для управління людей, для вдосконалення системи надання правової допомоги в Україні, розширення доступу до правосуддя. Та всі ці досягнення були б неможливими без надійної підтримки та дружнього сприяння наших партнерів. Дякуємо всім їм за неоціненну допомогу та поради. Сподіваємось, що наша подальша подорож до побудови правової держави рівних можливостей буде не менш плідною та захоплюючою.

ГРОМАДСЬКА СПІЛКА

**МЕРЕЖА
ПРАВОВОГО
РОЗВИТКУ**

Про Мережу

Місія. Бачення. Цінності

— Мережа правового розвитку – це спілка громадських організацій, які розвивають територіальні громади через надання безоплатної правової допомоги

Спілка почала своє формування у 2009 році під назвою «Мережа Центрів правової інформації та консультацій». Тоді 8 організацій вирішили об'єднати свої зусилля для вироблення спільних підходів до надання правової допомоги у громадах, узагальнення типових звернень та стандартизації своєї роботи.

З 2017 року спілка об'єднує 24 організації у 14 регіонах України. Ці організації, на базі яких створені офіси Мережі, надають населенню базову інформацію з правових питань, супроводжують найбільш резонансні справи у судах, активно співпрацюють з місцевим самоврядуванням для розв'язання індивідуальних проблем та для захисту суспільних інтересів, впроваджують альтернативні способи вирішення конфліктів, розвивають громади та лідерство.

Місія

Ми посилюємо правові можливості, захищаємо права і свободи людини, розвиваємо громади

Бачення

- Утвердження верховенства права і сталий розвиток громад в Україні
- Кожен має можливість отримати правову допомогу в офісі Мережі, який знаходиться на досяжній відстані, або з використанням мережі Інтернет
- Високий рівень правової відповідальності громадян, які відчувають правову захищеність та безпеку, знають як вирішити власні та громадські проблеми
- Кожна громада може використовувати місцеві програми забезпечення правової допомоги, локальні акти для реалізації громадських слухань та громадських ініціатив
- Кожна громада здатна залучати місцевий бюджет до вирішення проблем громади

Цінності

Людина

Партнерство
та синергія

Професіоналізм

Довіра

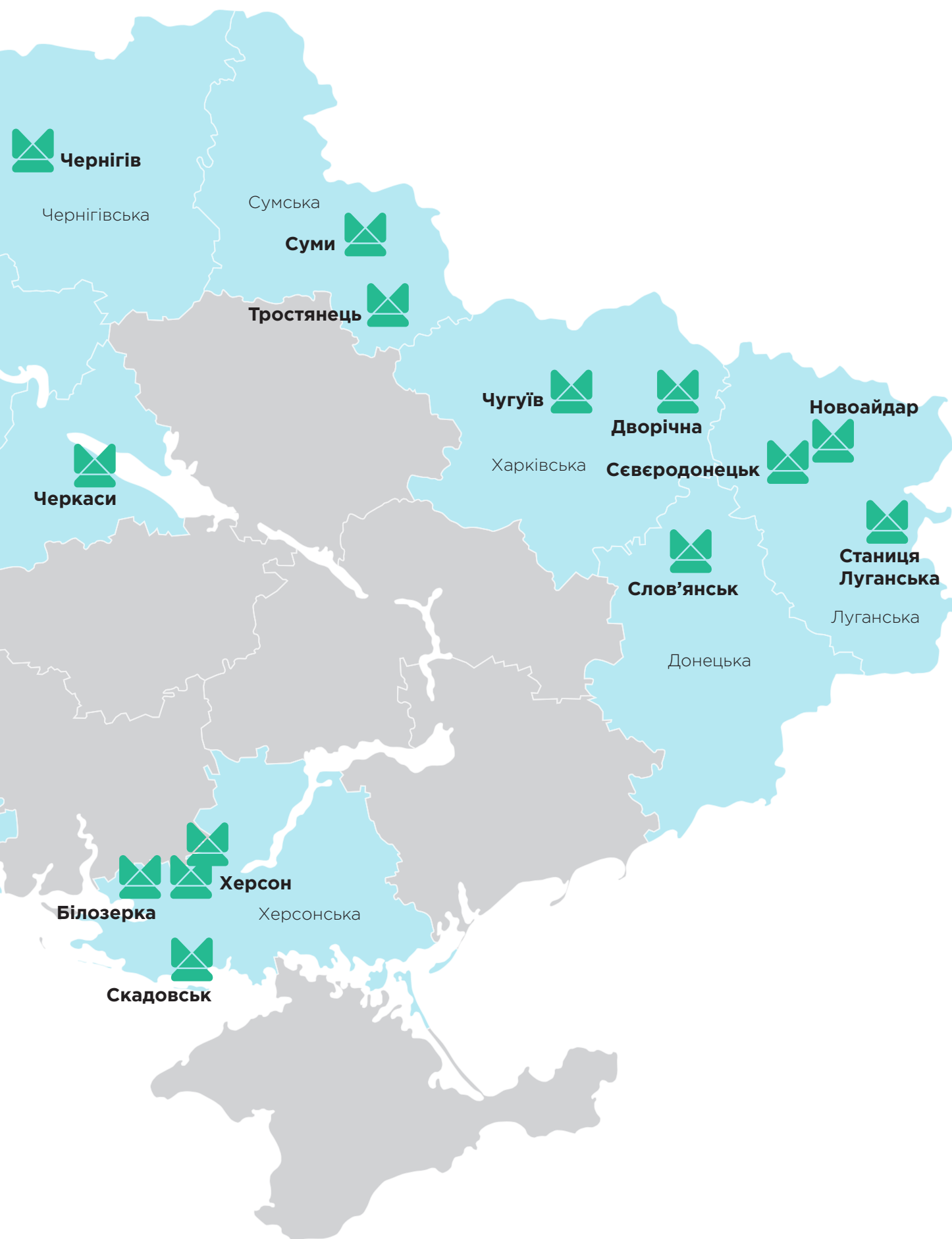
Незаангажованість
і неупередженість

ГРОМАДСЬКА СПІЛКА

**МЕРЕЖА
ПРАВОВОГО
РОЗВИТКУ**

Офіси Мережі

Історія становлення Мережі

2009

ІНІЦІАТИВА

“Посилення правових
можливостей бідних
верств населення”

2010

СТВОРЕНО 15 ЦЕНТРІВ

правової інформації
та консультацій

2013

Центри
об’єднуються
у **НЕФОРМАЛЬНУ
МЕРЕЖУ**

Стратегічні напрями роботи

УПРАВЛЕННЯ ЛЮДИНИ

формування критичної
маси людей, які знають
свої права, спроможні
та вмотивовані їх
реалізовувати

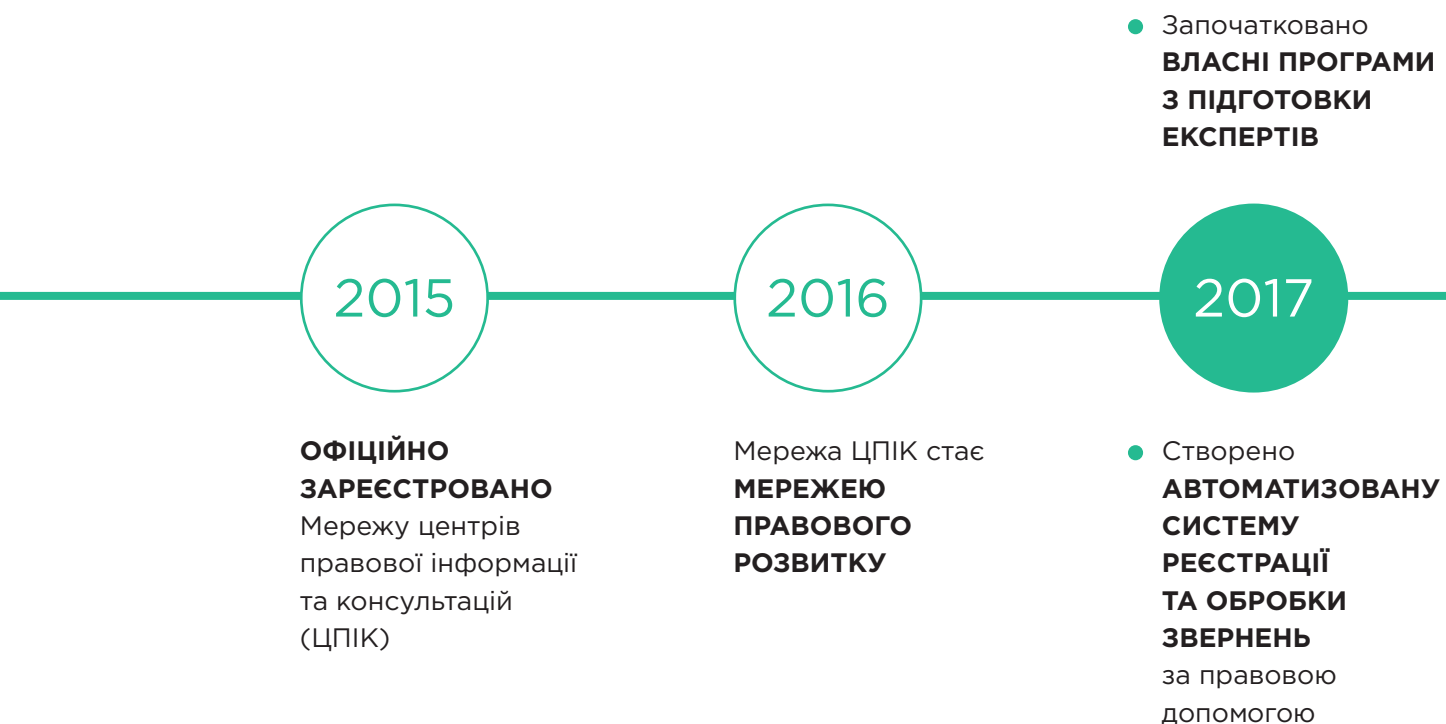
ЕКСПЕРТНО-ПРАВОВА ПІДТРИМКА ГРОМАД

створення умов для
розбудови громад,
спроможних вирішувати
свої проблеми правовим
шляхом

ІНСТИТУЦІЙНА СПРОМОЖНІСТЬ МЕРЕЖІ

розбудова злагодженої
спілки організацій
громадянського
суспільства, що діє
в інтересах громади

Маніфест

- Ми - Мережа правового розвитку. Legal Development Network
- Ми віримо в позитивні зміни. Ми спонукаємо людей до свідомих дій.
- Будь які перетворення в державі починаються з однієї людини, тому кожна людина є важливою.
- Ми змінюємо життя громад.
- Наші однодумці та громади, в яких ми працюємо, нас надихають та окрилюють.
- Ми неймовірні романтики і віримо в світле майбутнє.
- Ми звичайні люди, які роблять незвичайні речі.
- Нашими ідеалами є повага до людської гідності, віра в силу громади, визнання верховенства права.
- Ми віримо в те, що в Україні формується справжнє демократичне суспільство.
- Оскільки ми переповнені енергією і вірою в досяжність змін в суспільстві – ми є тими, хто дійсно його змінить!
- Для спільного досягнення кращого життя ставайте поряд з нами!

Досягнення 2017

33 141

правова консультація
надана людям
в офісах і онлайн

1 036

правопросвітницьких та
навчальних заходів

870

кейсів вторинної
правової допомоги

600+

успішних історій
надання правової
допомоги
опубліковано

394

кейси надання
експертно-правової
підтримки громадам

100+

правозахисників,
юристів та
адвокатів залучено
до діяльності

72

медіації та діалоги
у громадах

22

громадських радників
(параюристів)
підготовлено під час
партнерської програми

20

тренерів та експертів
з місцевого
самоврядування
пройшли навчання за
програмами Мережі

7

міжнародних заходів
з посилення правових
можливостей відвідали
експерти Мережі

10.64
млн. грн

залучили організації
для надання правової
допомоги людям

Почала роботу
**АВТОМАТИЗОВАНА
СИСТЕМА
РЕЄСТРАЦІЇ ТА
ОБРОБКИ
ЗВЕРНЕНЬ**

запитувачів безоплатної
правової допомоги

ГРОМАДСЬКА СПІЛКА

**МЕРЕЖА
ПРАВОВОГО
РОЗВИТКУ**

Управління ЛЮДИНИ

Правова допомога	20
Тематика звернень	21
Категорії населення, які звертаються за правовою допомогою	22
<i>КЕЙС «Перевірте трудову, або як тракторист доводив у суді, що він не механізатор».....</i>	<i>23</i>
<i>КЕЙС «У показовій справі незаконно звільненого з роботи учасника АТО – повна перемога»</i>	<i>25</i>
Правопросвітницькі заходи	27
Онлайн-сервіси з надання правової допомоги	28
Налагодження взаємодії з іншими надавачами безоплатної правової допомоги	32
Правова допомога учасникам АТО.....	35

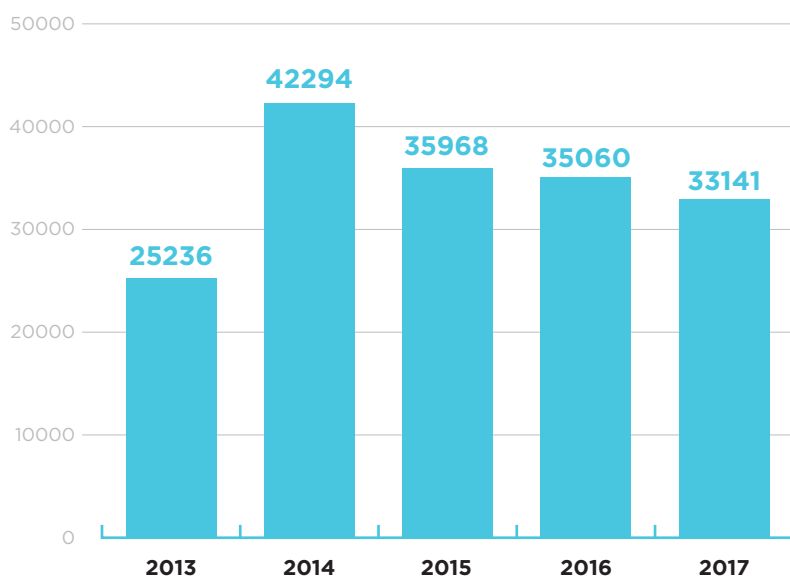
Управнення людини – напрям стратегічної діяльності Мережі, який передбачає формування критичної маси людей, які знають свої права, спроможні та вмотивовані їх реалізовувати.

Щомісяця до офісів Мережі та через її онлайн-сервіси за правовою допомогою звертається понад 3000 людей. Широкий є спектр правової проблематики, з якою працюють юристи Мережі: це і земельні, і трудові, і соціальні, і сімейні справи.

Велика увага приділяється вирішенню проблем вимушених переселенців та учасників Антитерористичної операції.

У 2017 році організації Мережі надали 33141 консультацію (оффлайн+онлайн)

Правова допомога

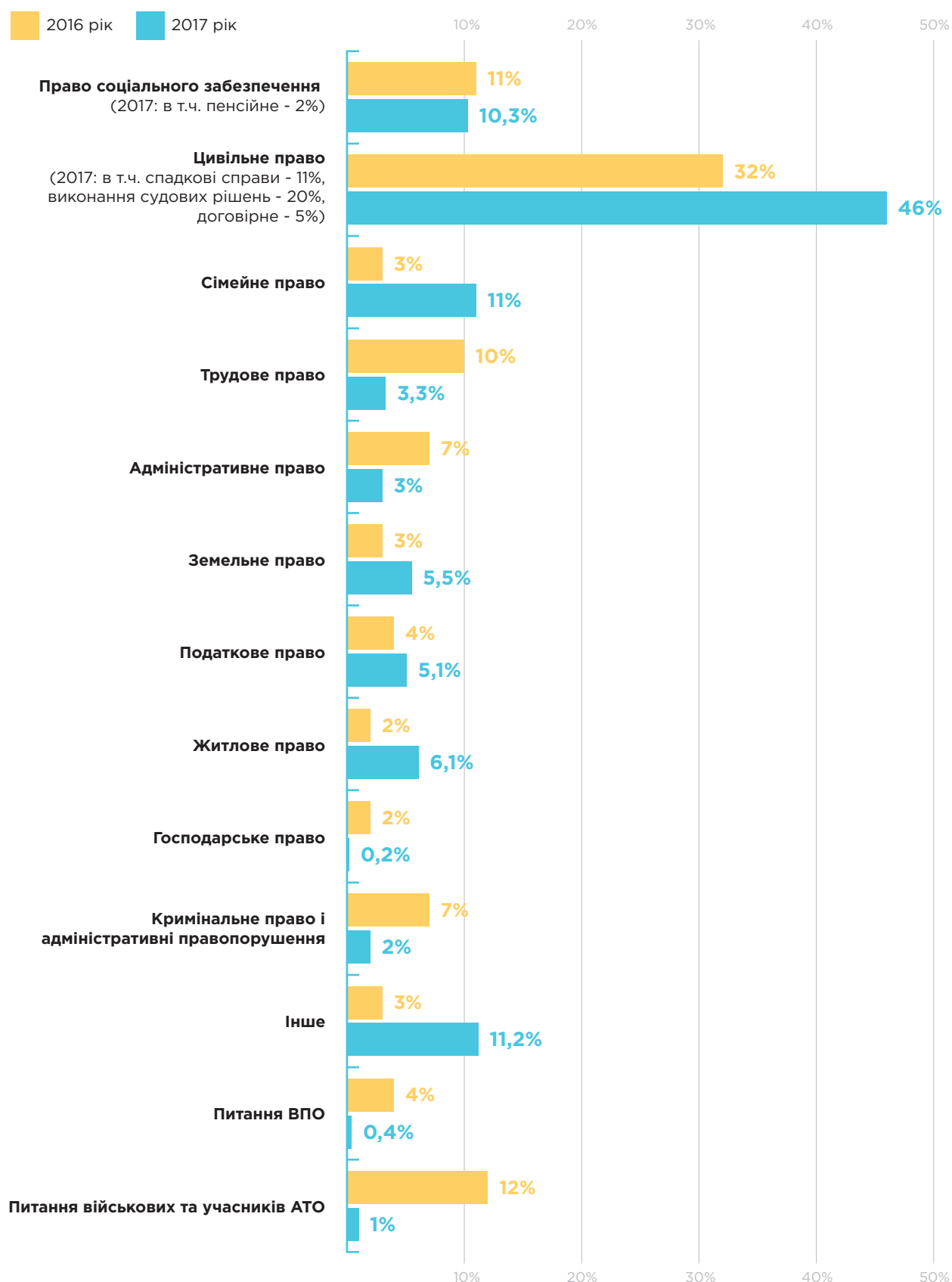

800+

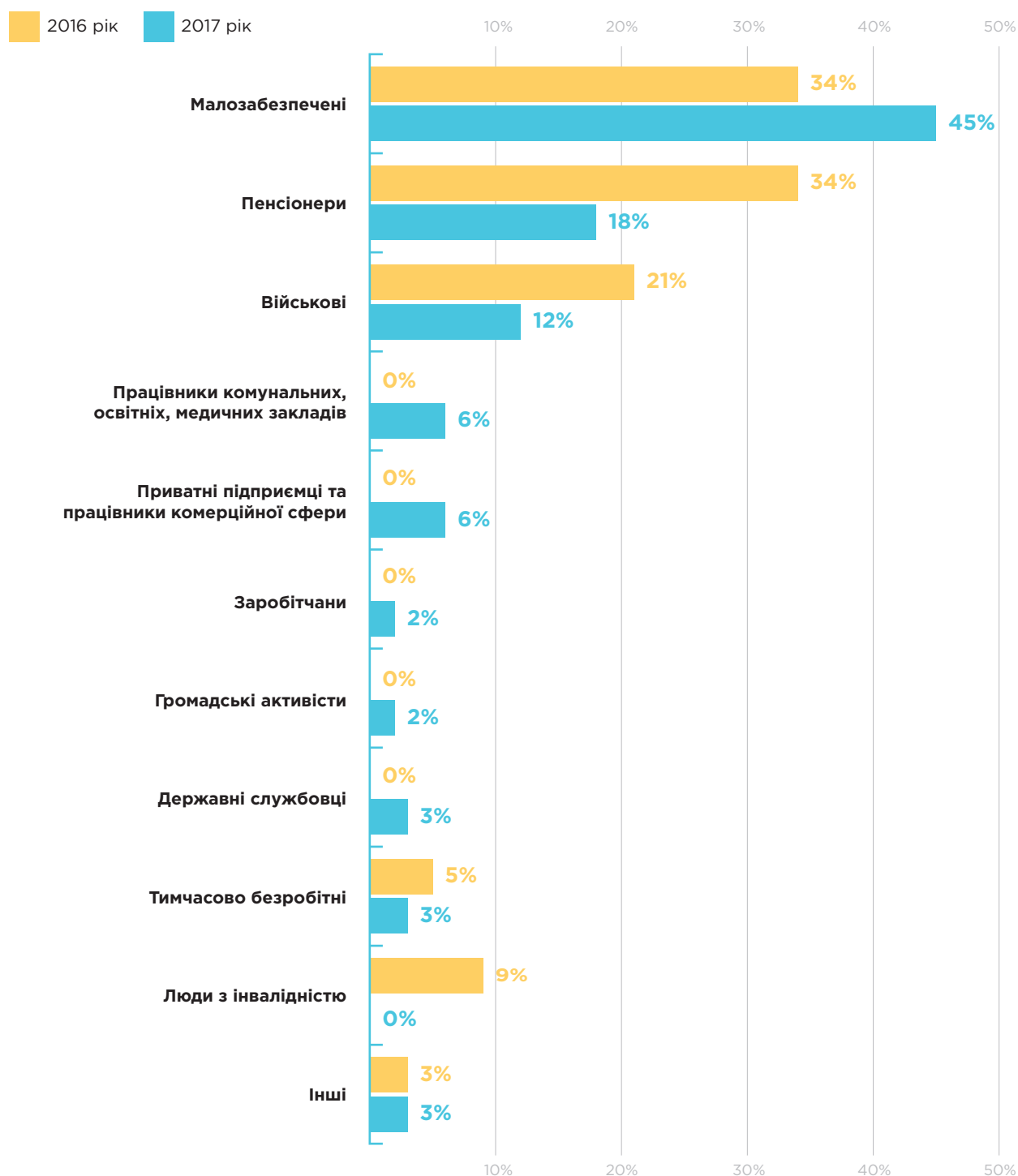
кейсів
вторинної
БПД

Загалом впродовж 2017 року офіси Мережі під час стаціонарних та виїзних прийомів, он-лайн та телефоном надали людям **33141 правову консультацію**

Тематика звернень

Категорії населення, які звертаються за правовою допомогою

КЕЙС

ПЕРЕВІРТЕ ТРУДОВУ, АБО ЯК ТРАКТОРИСТ ДОВОДИВ У СУДІ, ЩО ВІН НЕ МЕХАНІЗАТОР

Увесь вік чоловік пропрацював трактористом і в 55 років збирався отримати пільгову пенсію. Однак, коли звернувся до пенсійного фонду, з'ясувалося, що в трудовій книжці більш ніж 10 років він значився на іншій посаді – механізатор. Це означало, що пільгова пенсія чоловікові «не світить». У Дворічанському офісі Мережі правового розвитку (Харківська область) чоловіка запевнили: довести те, що він працював трактористом, можна – але лише у суді. Керівник офісу **Віталій Бабика** зібрав чималу доказову базу та домогся позитивного рішення суду.

До офісу Мережі правового розвитку при ГО «Фонд сільських громад Дворічанщини» звернувся **Віктор Чернявський**, який з 1992 року працює трактористом у місцевих сільськогосподарських підприємствах.

– За 20 років стажу трактористом – машиністом (при 30 роках загального) передбачена пільгова пенсія, – зазначає Віталій Бабика.

Тож, підрахувавши увесь свій стаж (більш ніж 36 років, з яких понад 20 років працював трактористом), чоловік вирішив скористатися правом на пільгову пенсію. Проте у пенсійному фонді повідомили, що він не може цього зробити, бо у трудовій книжці з 1992 по 2003 рік його посада

Керівник Дворічанського офісу Мережі правового розвитку Віталій Бабика та Віктор Чернявський

значиться як «механізатор». Неприємному здивуванню чоловіка не було меж, адже усі ці роки він працював трактористом.

Друзі порадили Віктору Івановичу звернутися за допомогою до юристів Дворічанського офісу Мережі правового розвитку. Керівник офісу Віталій Бабика запевнив чоловіка, що довести його правоту можна – але лише у суді.

– Установи (колгосп та колективне сільськогосподарське підприємство), де працював Віктор, ліквідували. Всі справи були передані до районного архіву. Відповідно, зробити виправлення чи уточнення уже було неможливо, – роз'яснює юрист.

То ж, правник почав збирати докази та готувати звернення до суду. Спочатку юрист отримав офіційне рішення пенсійного фонду про відмову у призначенні пенсії, оскільки до цього відмова була лише «на словах». Потім визначився з доказовою базою та підготував адміністративний позов до суду. Також Віталій Бабіка представив інтереси Віктора Чернявського у суді. Як зазначає правник, знадобилося чотири судових засідання, щоб довести право чоловіка на пільгову пенсію. Адже

пенсійний фонд подавав заперечення проти позову.

Врешті-решт суд задовольнив адміністративний позов у повному обсязі та зобов'язав відповідача призначити Віктору Чернявському пільгову пенсію. Пенсійний фонд погодився з рішенням суду і не подавав апеляційну скаргу. Відтак, рішення набрало законної сили. Віктор Іванович нарешті зможе отримати чесно зароблену пенсію.

Що робити, якщо опинилися у схожій ситуації

– Мені відомо багато випадків, коли в трудовій замість тракториста зазначена посада механізатора, що позбавляє можливості отримати пільгову пенсію. Але через невіру у позитивний результат, а часом образу, переважна більшість людей не хоче звертатися до суду, – ділиться Віктор Чернявський.

Керівник Дворічанського офісу Мережі правового розвитку Віталій Бабіка радить людям, які опинились у схожій ситуації, хоча б звернутися за консультацією до правників.

– Таке звернення не займе багато часу, тим паче, зараз є можливість доступу до безоплатної правової допомоги. Це дасть можливість зрозуміти перспективу в конкретній ситуації. Аналіз же судової практики говорить про те, що при обранні правильного способу захисту порушуваних прав та підтвердженні своєї позиції належними доказами по даній категорії справ у переважній більшості випадків суди ухвалюють рішення на користь громадян, – резюмує юрист.

Посилання на рішення суду в Єдиному державному реєстрі судових рішень:
<http://reyestr.court.gov.ua/Review/70023045>

КЕЙС

У ПОКАЗОВІЙ СПРАВІ НЕЗАКОННО ЗВІЛЬНЕНОГО З РОБОТИ УЧАСНИКА АТО – ПОВНА ПЕРЕМОГА

Сергій Шевчук служив у зоні АТО за контрактом, коли дізнався, що керівництво Головного територіального управління юстиції у Херсонській області збирається звільнити його з посади старшого державного виконавця Іванівського районного відділу державної виконавчої служби. Причина – той самий військовий контракт.

Рішенням Херсонського окружного адміністративного суду 26.05.2017 р. позов, підготовлений юристом офісу Мережі правового розвитку **Сергієм Плахотнюком** від імені Шевчука С.М., було задоволено повністю.

Визнано протиправним та скасовано наказ Головного територіального управління юстиції у Херсонській області від 14.02.2017 року № 143/1 «Про звільнення Шевчука С.М.». Як наслідок, його було поновлено на посаді старшого державного виконавця Іванівського районного відділу державної виконавчої служби Головного територіального управління юстиції у Херсонській області. До того ж, суд постановив стягнути з Головного територіального управління юстиції у

Сергій Шевчук

Херсонській області на користь Шевчука С.М. середній заробіток за час вимушеного прогулу у розмірі 12 тис 592 грн. 92 коп.

Головне територіальне управління юстиції у Херсонській області оскаржило це рішення до апеляційного суду. Проте, завдяки правовій допомозі юриста Мережі правового розвитку, рішенням колегії суддів Одеського апеляційного адміністративного суду від 15 серпня 2017 року у справі № 821/639/17 було

Юрист Сергій Плахотнюк
Фото: legalspace.org

відмовлено у задоволенні апеляційної скарги Головного територіального управління юстиції у Херсонській області. Отже, постанову Херсонського окружного адміністративного суду від 26 травня 2017 року було залишено без змін.

Таким чином, судовий позов, підготовлений юристом Офісу Сергієм Плахотнюком, було задоволено повністю: попри апеляцію, незаконно звільненого учасника АТО відновили на роботі і компенсували середній заробіток.

Правопросвітницькі заходи

489
заходів

Впродовж 2017 року працівники офісів Мережі правового розвитку провели 489 правопросвітницьких заходів.

Більше 10 тис. осіб отримали можливість дізнатися про свої права та про те, як їх ефективно використовувати.

Захід Татарбунарського офісу Мережі правового розвитку для дітей у таборі відпочинку БФ «Еммануїл» (Одеська область), 19 липня 2017

Тренінг «Антикорупційні механізми в об'єднаних територіальних громадах», проведений представниками ГО «Білозерський центр регіонального розвитку» та Громадської організації «Регіональний Аналітичний Центр» для Музиківської об'єднаної територіальної громади (Херсонська область), 16-17 серпня 2017

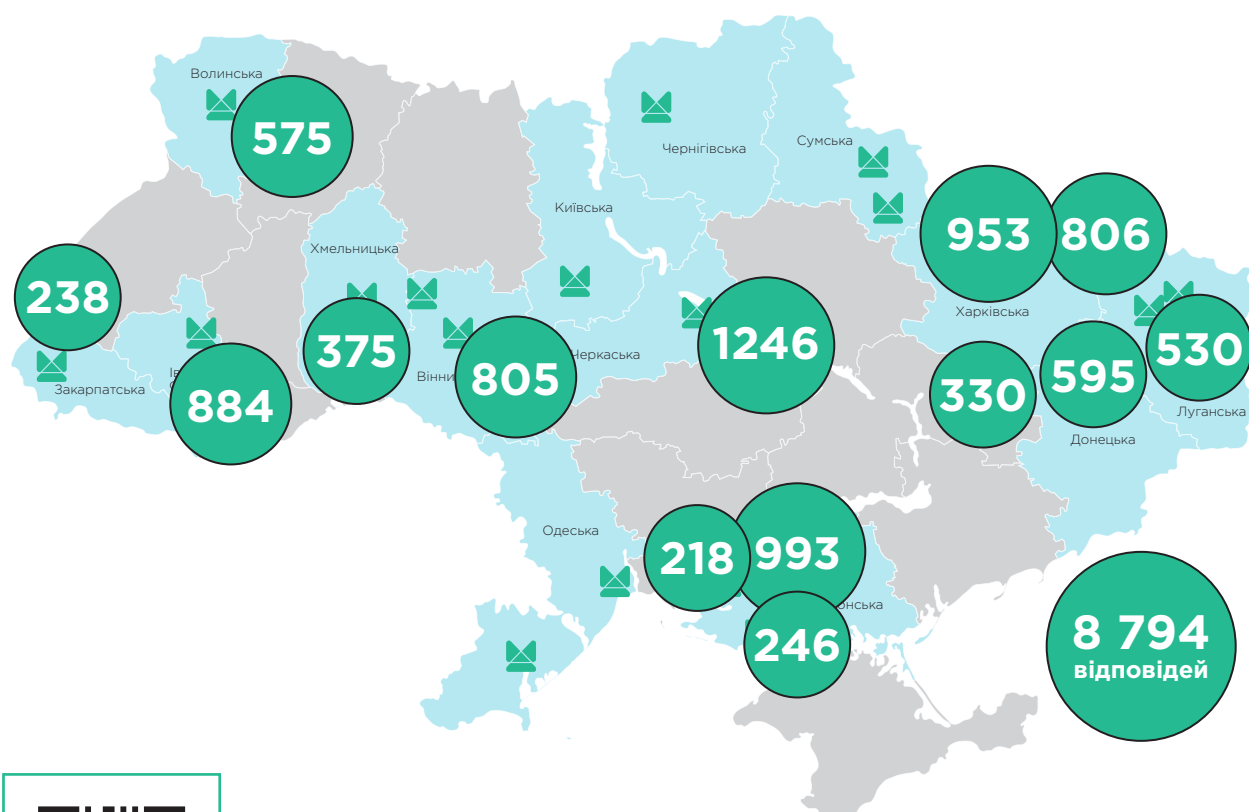
Онлайн-сервіси з надання правової допомоги

- Правову допомогу від Мережі правового розвитку можна отримати, не тільки звернувшись у найближчий офіс Мережі, а й на порталі «Правовий простір», де працює чат у будні дні з 10 до 16 години.

Також цей сервіс доступний на сайті Мережі правового розвитку.

Ативність організацій-членів

(кількість консультацій у онлайн-чаті за 2017 рік)

Контакти офісів:
<http://ldn.org.ua/office/>

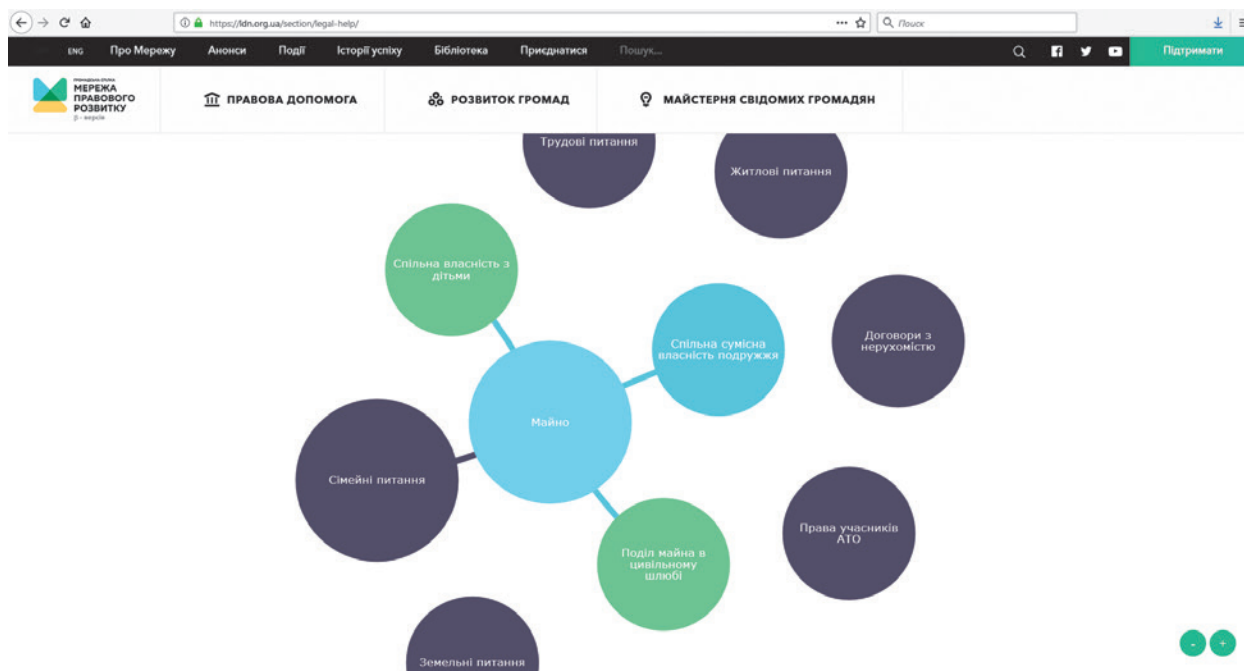

Портал «Правовий простір»:
<http://legalspace.org/ua/helper/onlinecons>

Мережа правового розвитку
<http://ldn.org.ua>

Крім того, сайт Мережі дає можливість людині самостійно знайти необхідну правову інформацію (розділи **«Правова допомога»** та **«Консультації»**), ознайомитись та завантажити електронні версії буклетів з актуальних правових питань.

Розділ «Правова допомога» на сайті Мережі Idn.org.ua

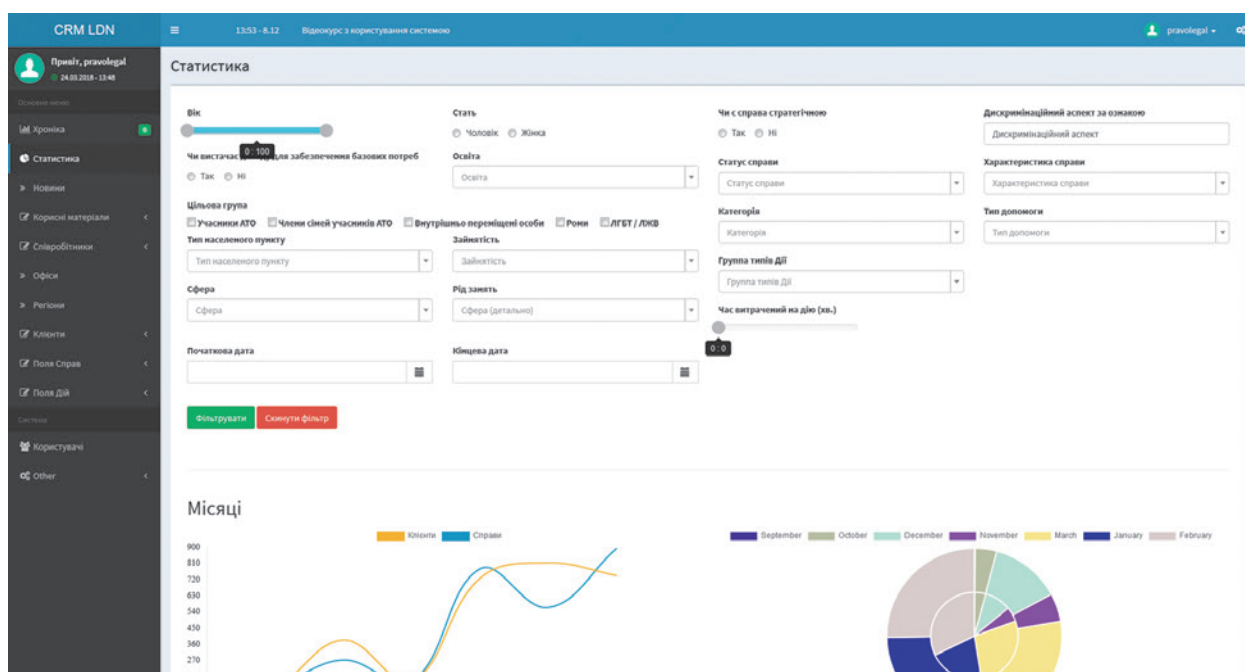

Мережа правового розвитку
Розділ «Правова допомога»
<https://Idn.org.ua/section/legal-help/>

Мережа правового розвитку
Розділ «Консультації»
<https://Idn.org.ua/consultations/>

Для автоматизації реєстрації та обробки звернень за правовою допомогою розроблено та впроваджено у роботу офісів Мережі правового розвитку спеціалізовану CRM-систему. Система дозволяє не лише швидко обробляти та відслідковувати прогрес за справами запитувачів правової допомоги, а й ділитися успішними практиками, узагальнювати та аналізувати соціо-демографічні дані запитувачів, інформацію про правові проблеми людей, які потребують першочергової уваги.

Автоматизована система Мережі правового розвитку для реєстрації та обробки звернень запитувачів безоплатної правової допомоги

Налагодження взаємодії з іншими надавачами безоплатної правової допомоги

— За підтримки програми USAID «Нове правосуддя» Мережа правового розвитку реалізовує проект «Підвищення доступу до правосуддя вразливих верств населення у громадах Волинської, Харківської та Херсонської областей».

Відповідно до вимог чинного законодавства України структурні підрозділи державної системи з надання безоплатної правової допомоги можуть надавати вторинну правову допомогу виключно визначеним категоріям населення. Ті особи, які звернулися за вторинною правовою допомогою і не відповідають встановленим критеріям, часто не отримують такої допомоги або ж інформації щодо альтернативних варіантів її отримання, зокрема, щодо можливості звернення до інших провайдерів безоплатної правової допомоги.

У свою чергу, організації громадянського суспільства, – провайдери безоплатної правової допомоги, які перенаправляють запитувачів вторинної правової допомоги, – не можуть належним чином відслідковувати якість обслуговування цих

запитувачів відповідальним структурним підрозділом державної системи з надання безоплатної правової допомоги. Часто люди, які звертаються до провайдерів безоплатної правової допомоги, запитують вторинну правову допомогу, так як недостатньо обізнані, які організації надають вторинну, а які – первинну правову допомогу. Люди нервують і зневіряються у подальшій перспективі вирішення своїх правових проблем.

Мета проекту – підвищення доступу до правосуддя вразливих верств населення шляхом налагодження ефективної комунікації між надавачами безоплатної правової допомоги в громадах та судами, проведення моніторингу діяльності системи надання безоплатної правової допомоги у громадах Волинської, Харківської та Херсонської областей.

Інфографіка проекту Мережі правового розвитку з перенаправлення

Попередні результати проекту на кінець 2017 року:

- Надано 1391 консультацію запитувачам безоплатної первинної правової допомоги, в т.ч. здійснено 96 перенаправлень до державної системи надання БПД
- Погоджено проект анкети запитувача БПД та розроблено програму тренінгів з перенаправлення
- Проведено 6 тренінгів з перенаправлення, участь у яких взяли 59 представників державної системи БПД та недержавних провайдерів

- Створено 3 регіональні координаційні групи провайдерів безоплатної правової допомоги (Херсонська, Волинська та Харківська області) з напрацювання пропозицій до проекту протоколу взаємодії та перенаправлення
- Створено онлайн-форму для моніторингу перенаправлень та аналізу зворотного зв'язку від запитувачів БПД
- Видано інформаційні буклети з актуальними контактами провайдерів БПД у Харківській, Херсонській та Волинській областях

Тренінги з перенаправлення у Херсоні, Ковелі (Волинська область) та Чугуєві (Харківська область), листопад-грудень 2017 р.

Правова допомога учасникам АТО

У рамках проекту «Посилення правової спроможності та соціально-психологічна інтеграція учасників АТО та членів їх сімей на рівні громад», який реалізовано за підтримки МФ «Відродження», були отримані наступні результати:

- Надано 921 консультацію ветеранам війни та військовослужбовцям у різних регіонах України
- Проведено 30 виїзних прийомів учасників бойових дій у військових частинах, госпіталях ветеранів війни, військових комісаріатах
- Проведено 10 одноденних тренінгів-зустрічей у віддалених громадах та на базі центрів зайнятості
- Проведено школи-тренінги для учасників АТО та членів їхніх сімей, волонтерів, громадських активістів
- Розроблено Дорожню карту для учасників АТО із урахуванням специфіки кожного регіону. З Дорожньою картою можна ознайомитись у розділі «Бібліотека» веб-сайту Мережі правового розвитку (Idn.org.ua)

Дорожня карта для учасників АТО
<https://Idn.org.ua/wp-content/uploads/2018/02/Dorozhnya-karta-uchasnyka-ATO.pdf>

ГРОМАДСЬКА СПІЛКА

**МЕРЕЖА
ПРАВОВОГО
РОЗВИТКУ**

Управління громад

<i>КЕЙС «Нічия земля тепер «працюватиме» на громаду»</i>	39
<i>КЕЙС «Юрист допоміг: громадським слуханням у Херсоні – бути!»</i>	41
Місцеві програми безоплатної правової допомоги	42
Програма підготовки громадських радників	44
Безпечна громада.....	45
Дослідження проблем у громадах.....	47
Шкільні служби порозуміння	48

Управління громад - це:

- Розбудова спроможних громад шляхом надання експертно-правової підтримки
- Комунікаційний майданчик для залучення всіх зацікавлених сторін
- Узагальнений досвід для створення рекомендацій щодо попередження та вирішення проблем
- Розвинені практики медіації та альтернативних способів вирішення конфлікту
- Місцеві цільові програми з надання безоплатної правової допомоги
- Комплексний підхід до вирішення місцевих проблем

Впродовж 2017 року
правозахисники Мережі
правового розвитку реалізували
394 кейси надання експертно-
правової підтримки громадам.

З ухваленням у кінці 2017 року деяких законодавчих змін, передбачених судовою реформою, значно ускладнився доступ до правосуддя для бідних верств населення. Суттєво зросли ставки судового збору. Здорожчали самі професійні юридичні послуги. Крім того, суди переживають катастрофічний брак кадрів. У деяких районах на весь суд працює один суддя замість п'яти-шести. Це, в свою чергу, позначається на якості та доступності

правосуддя. Важливу роль у мінімізації наслідків цих негативних процесів відіграє медіація. Медіація є серйозним інструментом, перспектива застосування якого невичерпна - від мирного вирішення цивільних питань, проблем громад до питань національного примирення, починаючи від дитячих спільнот до людей різних груп, спільнот та територій. За 2017 рік медіатори Мережі провели 72 медіації та діалоги.

КЕЙС

«НІЧІЯ» ЗЕМЛЯ ТЕПЕР «ПРАЦЮВАТИМЕ» НА ГРОМАДУ

Земельні ділянки, власники яких померли, і які ніхто не успадкував, можуть стати власністю громади. Однак, аби правильно оформити цю процедуру, необхідні суттєві докази та судові рішення. Саме за таку нелегку справу взявся юрист Дворічанського офісу Мережі правового розвитку **Віталій Бабика**. Він допоміг сільському голові села Лиман Другий, що на Харківщині, повернути громаді понад 10 гектарів землі.

Тему поповнення бюджету громади керівник офісу Мережі при громадській організації “Фонд сільських громад Дворічанщини” Віталій Бабика та сільський голова **Микола Коломійцев** обговорювали на одному з виїзних прийомів. Посадовець розповів, що на території сільської ради є земельні паї, власники яких померли, і які ніхто не успадкував.

– У такому разі сільська рада має право через суд визнати таку спадщину відумерлою та повернути її у власність громади, – роз’яснює юрист.*

Зліва направо: Лиманськкодругий сільський голова Микола Коломійцев, членкиня ГО “Фонд сільських громад Дворічанщини” Юлія Рябенко, керівник Дворічанського офісу Мережі правового розвитку Віталій Бабика

Але, щоб правильно оформити цю процедуру, необхідні суттєві докази та судові рішення. Тож Віталій Бабика допоміг сільраді зібрати всю необхідну документацію.

***Відумерла спадщина** — у цивільному праві це майно померлого, яке не переходить до його спадкоємців. Відумерла спадщина може утворюватися, якщо до дня смерті спадкодавця не виявиться спадкоємців ні згідно із законом, ні по заповіту, а також якщо жоден зі спадкоємців не прийняв спадку або всі спадкоємці позбавлені спадку заповітом.

Процес збору доказової бази був дуже копітким:

1. У районному відділі Держгеокадастру юрист отримав дані про те, чи були у померлих людей правовстановлюючі документи на землю.
2. У відділі державної реєстрації актів цивільного стану взяв виписки з актових записів про смерть.
3. Підготував клопотання до Дворічанської держнотконтори з вимогою надати докази того, що спадкоємців немає.
4. Щоб знайти можливих спадкоємців, подав оголошення в газету про те, що збирається звернутися до суду.
5. Коли всі докази були зібрані, юрист підготував відповідні проекти заяв до суду про визнання спадщини відумерлою.

До Дворічанського районного суду наразі подали дві такі заяви. 27 листопада 2017 року суд повністю їх задовольнив. А відумерлу спадщину – право на земельні ділянки, загальною площею понад 10 гектарів – передали територіальній громаді.

- Отримання права на вказані земельні ділянки, безумовно, сприятиме збільшенню дохідної частини бюджету громади. Оскільки громада як власник зможе здавати такі землі в оренду через аукціон,

значно збільшиться розмір орендної плати, - вважає сільський голова Микола Коломійцев.

Юрист офісу Мережі Віталій Бабика говорить, що зараз готують ще три аналогічні заяви до суду. Проте, як виявилось, у деяких правовстановлюючих документах на паї є помилки у написанні імені власника. Тому спочатку треба у суді довести, що ці документи дійсно належать померлим, і лише потім звертатися до суду, щоб визнати спадщину відумерлою.

Посилання на рішення суду в Єдиному державному реєстрі судових рішень:
<http://reyestr.court.gov.ua/Review/70553891>
<http://reyestr.court.gov.ua/Review/70553902>

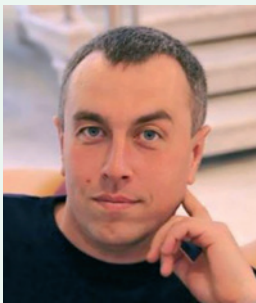
КЕЙС

ЮРИСТ ДОПОМІГ: ГРОМАДСЬКИМ СЛУХАННЯМ У ХЕРСОНІ – БУТИ!

Завдяки грамотним діям юриста Херсонського офісу Мережі правового розвитку місцеві активісти домоглися громадських слухань з надважливого питання: розподіл коштів на капремонт житлового фонду обласного центру. До Херсонського офісу Мережі при Херсонській обласній організації Комітету виборців України (ХОО КВУ) звернулися місцеві активісти з проханням допомоги оформити заяву про проведення міських громадських слухань та інших документів. Питання, що виносилося на громадські слухання, було надважливим – розподіл коштів на капітальні ремонти житлового фонду міста. Громадські слухання – один з потужних механізмів демократії участі, діалог між владою та громадою. Громадські слухання – найбільш поширений механізм місцевої демократії у більшості демократичних країн. Громадські слухання доцільно і варто проводити у разі, коли місцева влада мусить приймати рішення, яке може спричинити чи вже спричинило соціальне напруження чи конфлікт між владою та громадою.

Статтею 13 Закону України «Про місцеве самоврядування» визначено, що територіальна громада має право проводити громадські слухання – зустрічатися з депутатами відповідної ради та посадовими особами місцевого самоврядування, під час яких члени територіальної громади можуть

заслуховувати їх, порушувати питання та вносити пропозиції щодо питань місцевого значення, що належать до відання місцевого самоврядування. Громадські слухання проводяться не рідше одного разу на рік, а пропозиції, які вносяться за результатами громадських слухань, підлягають обов'язковому розгляду органами місцевого самоврядування.

Юрист офісу Мережі **Олександр Токаленко** розробив заяву про проведення громадських слухань та інші документи. Також він постійно надавав консультації у процесі збору підписів за проведення громадських слухань.

– Ці активісти є дуже досвідченими, і вже не раз з їхньої подачі у місті виникали чи припинялися різні правовідносини та процеси. Але у даному випадку необхідно було виписати документи таким чином, щоб у міського голови не виникло жодних підстав для відмови у виданні розпорядження про їх проведення, в тому числі внаслідок недотримання вимог щодо форми та змісту документів, – пояснює юрист.

Результатом роботи стало видання херсонським міським головою розпорядження про проведення 7 червня 2017 року міських громадських слухань з питання обговорення проектів титульних списків капітального ремонту житлового фонду та ліфтового обладнання на 2017 рік.

Місцеві програми безоплатної правової допомоги

- Правники Мережі правового розвитку, базуючись на вже напрацьованому в Україні досвіді, надають допомогу громадам у розробці, плануванні, виконанні цільових програм надання безоплатної правової допомоги.

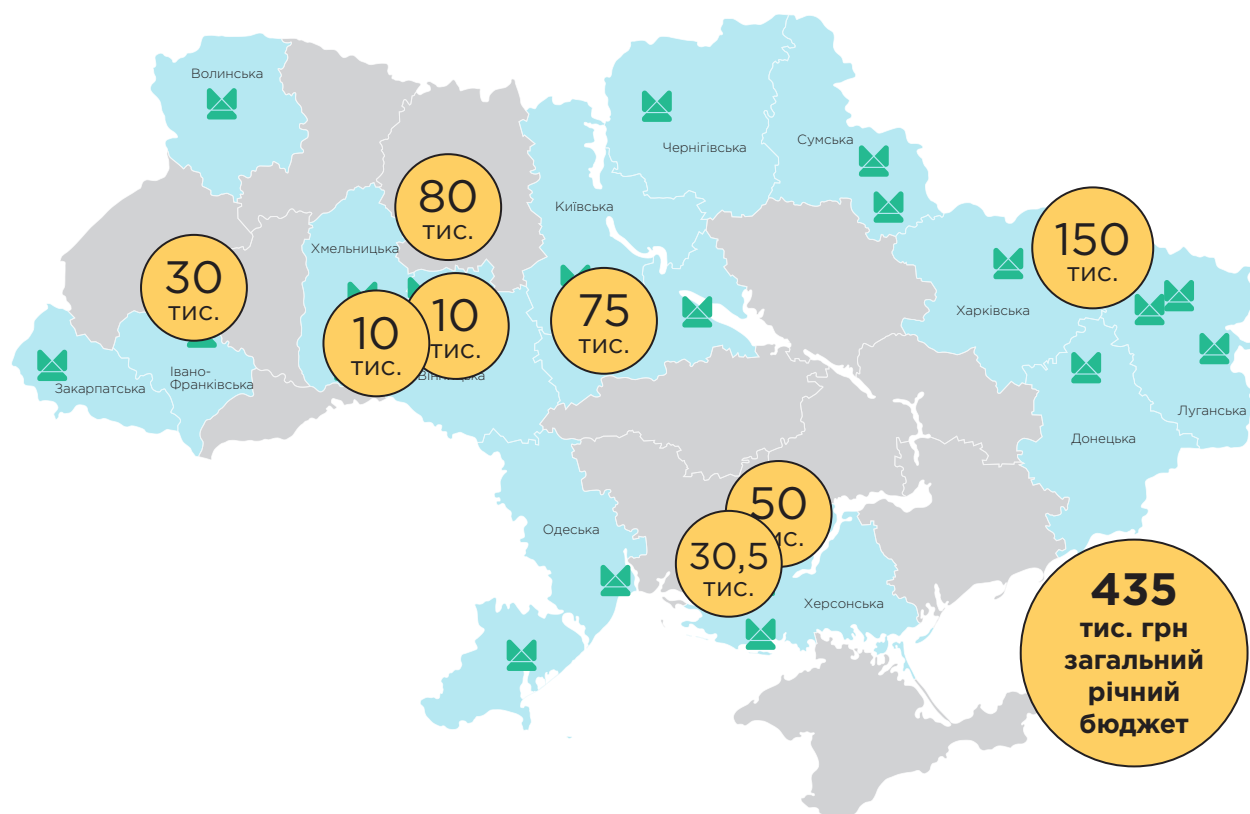
Ці програми мають на меті надати місцевим громадам практичні інструменти для розв'язання актуальних проблем громади, посилити правову спроможність територіальних громад.

Так, експерти Мережі **Максим Ільчишен, Ігор Бринош та Михайло Бардин** взяли активну участь у діяльності спільної з Координаційним центром з надання правової допомоги робочої групи, результатом роботи якої стала розробка методичних рекомендацій. Ці рекомендації визначили ключові точки в процесі розроблення та виконання програм надання безоплатної правової допомоги. Були розглянуті види цільових програм та їхня типова структура, проведено огляд нормативно-правової бази, наведені рекомендації щодо часу планування програм, проведений аналіз поширених помилок під час їх підготовки, а також запропоновано конструктор для підготовки цільових програм за різними темами.

Продовжується пілотування модельних програм надання безоплатної правової допомоги в регіонах. Зокрема, за безпосередньої участі організацій-учасниць Мережі правового розвитку

розроблені та впроваджуються програми у 8 територіальних громадах Івано-Франківської, Хмельницької, Вінницької, Херсонської, Харківської та Київської областей.

Місцеві програми БПД

Посилання на публікацію методичних рекомендацій:
<https://goo.gl/TGw2sh>

Програма підготовки громадських радників

Громадські радники – це люди, які не мають юридичної освіти, але пройшли спеціальне навчання, спрямоване на правову допомогу мешканцям місцевої громади у найбільш типових для них питаннях. Інша можлива назва громадських радників – параюристи.

Слово «параюрист» наразі маловідоме в Україні, але в інших країнах саме параюристи забезпечують надання «швидкої» правової допомоги в

громадах. Якщо парамедик надає першу, невідкладну медичну допомогу, то параюрист також надає першу допомогу – правову: консультації, інформація

Перший випуск пілотної програми з навчання громадських радників (грудень 2017)
Фото Координаційного центру з надання правової допомоги

та перенаправлення. Громадськими радниками можуть бути представники сервісних організацій, органів місцевого самоврядування чи виконавчої влади, а також студенти юридичних факультетів, які навчаються в обласних центрах, але, час від часу, повертаються до своїх громад, де можуть надавати консультації. Окрім того, досить успішно функції громадських радників можуть брати на себе соціальні працівники та волонтери, адже вони мають навички комунікації з людьми, які перебувають у складних життєвих обставинах, а також працівники бібліотек, шкільні вчителі правознавства та лідери громадської думки тощо. Власне, громадським радником може бути

представник будь-якої професії, якщо в нього є можливість навчатись та бажання реалізовувати себе в громаді.

Ініціатива побудови мережі громадських радників та їх відповідне навчання підтримується спільно Координаційним центром з надання правової допомоги, Міжнародним фондом «Відродження», Мережею правового розвитку та іншими партнерами у сфері захисту прав людини. Зокрема, експерти та тренери Мережі правового розвитку долучилися до розробки та впровадження пілотного навчального курсу, за результатами трьох модулів якого було підготовлено

22 громадських радники.

Безпечна громада

— Створення безпечного середовища у громадах є одним з пріоритетів Мережі правового розвитку.

Безпечна громада – це не тільки правопорядок та попередження правопорушень, це і питання інфраструктури та благоустрою, екології та охорони здоров'я, забезпечення прав людини, включеності всіх членів суспільства, недискримінації. Важливе усвідомлення всіма ключовими гравцями (громада, влада, поліція, сервісні служби, ЗМІ тощо) необхідності спільної відповідальності та взаємодії за цим напрямом. Саме з цією метою Мережа правового розвитку разом з партнерами з інших організацій та за підтримки МФ «Відродження» сприяє територіальним

громадам у розвитку їхніх безпекових ініціатив, допомагає їм долати низку наступних перепон на цьому шляху:

- відсутність взаємодії між ключовими гравцями та аналізу потреб громади, неправильно розставлені пріоритети
- брак фахівців, експертності
- непоінформованість, правова необізнаність, нерозуміння процесів реформ
- соціальні конфлікти, невключеність вразливих груп

Маленькі учасники безпекової ініціативи з Білої Церкви, Київська область
Фото: Центр інформації з прав людини

Практична допомога експертів Мережі правового розвитку - це:

- навчання, посилення спроможності, експертності ключових гравців
- аналіз та узагальнення проблем громади, ідентифікація викликів/загроз
- розробка та впровадження стратегій безпеки, програм їх реалізації
- адвокування прав людини, механізмів участі людей в ухваленні рішень
- попередження правопорушень ("сусідська варта", програми шкільної медіації)

Дослідження проблем у громадах

За підтримки Посольства Королівства
Нідерландів в Україні та
Центру політико-правових реформ

Kingdom of the Netherlands

Центр політико-правових
реформ

Мережа правового розвитку реалізувала проект «Посилення спроможності місцевого самоврядування через моніторинг проблем у громадах та аналіз ефективності місцевої бюджетної політики у Волинській, Харківській та Вінницькій областях».

Проект охопив 3 об'єднані територіальні громади із загальною чисельністю мешканців 40 000 осіб. Експертна група розробила паспорти громад та провела у громадах фокус-групи, інтерв'ю та опитування. Зібрана та узагальнена інформація дозволила підготувати аргументовані пропозиції щодо ефективного використання наявних та потенційних ресурсів громад. Ці рекомендації були обговорені з усіма зацікавленими сторонами у громадах та стали основою для подальших спільних дій для їх впровадження. Також цей досвід став корисним для роботи організацій Мережі правового розвитку з інших регіонів.

Експерт Мережі правового розвитку Віталій Дорох презентує результати проекту у Тульчинській об'єднаній територіальній громаді (Вінницька область)

Посилання на результати дослідження:
<https://goo.gl/CJ6bhW>

Шкільні служби порозуміння

Шкільна статистика свідчить про те, що останнім часом спостерігається зростання кількості правопорушень, скоєних школярами. Зростання насильства серед учнів змушує шукати ефективні

шляхи його подолання. Використання дисциплінарних методів розв'язання міжособових конфліктів в школах наразі є неефективним.

Медіація як ненасильницький метод вирішення конфліктів досить активно почала впроваджуватися в українських школах.

З 2012 року до цього процесу долучилися члени Мережі правового розвитку, які проводять кропітку роботу з популяризації та впровадження медіації у школах-партнерах цих організацій. За результатами цієї діяльності вже запрацювали шкільні служби порозуміння (далі – ШСП) у 35 навчальних закладах Херсонської, Харківської, Вінницької, Одеської та Волинської областей, які охопили своєю діяльністю більше 5 тисяч дітей. З числа учнів та шкільних психологів експертами Мережі правового розвитку підготовлено

42 тренери-фасилітатори та 230 дітей-медіаторів. Впровадження медіації на базі ШСП у цих школах показало гарні результати. Досвід практичного проведення медіацій та відгуки як батьків, так і адміністрації шкіл, мобілізація учнівської молоді на самостійне врегулювання конфліктів між однолітками ненасильницьким шляхом є підставою вважати процес впровадження медіації в пілотних школах успішним та важливим, а також необхідним для впровадження та популяризації в інших школах.

ПРОЕКТ «РОЗВИТОК ШКІЛЬНИХ СЛУЖБ ПОРОЗУМІННЯ В РАМКАХ МЕРЕЖІ ПРАВОВОГО РОЗВИТКУ»

З ПОЧАТКУ СВОЄЇ РОБОТИ

230 МЕДІАТОРИ

медіаторів підготовано
(замість запланованих 160)

ШСП 20

шкільних служб порозуміння створено у 5 областях

42 ФАСИЛІТАТОРИ

власних тренери-фасилітатори курсу підготовлено

ЗОШИТ МЕДІАТОРА ШСП 250

«Зошитів медіатора шкільної служби порозуміння» надруковано

5000 ДІТИ

дітей охоплено діяльністю ШСП у 20 навчальних закладах

Проект «Розвиток шкільних служб порозуміння в рамках Мережі правового розвитку» впроваджує ГО «Білозерський центр регіонального розвитку» у партнерстві з членами Мережі правового розвитку – ГО «Подільський центр прав людини», ГО «Правор», ГО «Центр зростання громади», ГО «Правозахисний ромський центр», ГО «Фонд сільських громад Дніпропетровщини», ГО «Споглядання – май рідний край», ІРЦ «Правовий простір» за фінансової підтримки Міжнародного фонду «Відродження»

Відкриття шкільної служби порозуміння
на Дворічанщині, Харківська область, березень 2017

Координаційна зустріч медіаторів ШСП
Дворічанського району Харківської області,
20 грудня 2017

ГРОМАДСЬКА СПІЛКА

**МЕРЕЖА
ПРАВОВОГО
РОЗВИТКУ**

Інституційна спроможність Мережі

Розвиток експертного та тренерського потенціалу	53
Організаційний розвиток учасників Мережі.....	56
Стандарти Мережі та Моніторинг 2017	58
Система внутрішніх та зовнішніх комунікацій.....	60
Міжнародне співробітництво	63

— Інституційна спроможність Мережі правового розвитку — це розбудова злагодженої спілки організацій громадянського суспільства, що діє в інтересах громади.

Ця діяльність передбачає:

- Стандартизацію та підвищення якості первинної правової допомоги
- Організаційний розвиток учасників Мережі
- Формування бази знань та успішних практик
- Підтримку системи внутрішньої та зовнішньої комунікації
- Глобальне партнерство для розширення правових можливостей

Розвиток експертного та тренерського потенціалу

За підтримки МФ «Відродження»

Мережа правового розвитку протягом 2017 року організувала та провела 26 загальномережевих заходів, які були спрямовані на посилення організаційної спроможності організацій-учасниць Мережі, підготовку власних тренерів, медіаторів та експертів у сфері місцевого самоврядування.

Зокрема, в 2017 році Мережею правового розвитку було реалізовано дві навчальні програми: «Програма розвитку тренерства» та «Школа експертів місцевого самоврядування», які включали наступні напрямки діяльності:

4 дводенні модулі **«Школи експертів місцевого самоврядування»**: 12-13 травня 2017 (Київ), 2-3 липня 2017 (Харків), 20-21 липня 2017 (Київ), 22-23 вересня 2017 (Івано-Франківськ).

Після кожного з модулів учасники

виконали практичні домашні завдання на задану тематику у своїх громадах. За результатами програми сертифіковано 11 експертів з місцевого самоврядування, які отримали базові знання та навички для їх практичного впровадження у своїх громадах.

Зустріч експертів у галузі місцевого самоврядування Мережі правового розвитку «Експертно-правова підтримка громад: виклики 2018» у рамках VI Форуму організаційного розвитку громадянського суспільства (Київ, листопад 2017 року)

На зустрічі експертів у галузі місцевого самоврядування Мережі правового розвитку **«Експертно-правова підтримка громад: виклики 2018»**, яка проходила в рамках VI Форуму організаційного розвитку громадянського суспільства (листопад 2017 року) за участю представників Асоціації об'єднаних територіальних громад, були анонсовані

напрями роботи експертів Мережі в громадах та напрацьовані пропозиції щодо подальшого розвитку експертного потенціалу. Подальше підвищення експертного потенціалу представників членів Мережі відбуватиметься з опорою на практичну оцінку та задоволення потреб громад, в яких працюють експерти.

Програма розвитку тренерства. Жденієво, Закарпатська область (вересень 2017)

2 чотириденні етапи **«Програми розвитку тренерства»** дозволили підготувати 11 сертифікованих тренерів, які не тільки взяли участь у навчанні, але й провели власні тренінги, присвячені проблемам, що є у їхніх громадах. Тренери та експерти Мережі активно долучаються до заходів у сфері розвитку громад, форумів, регіональних круглих столів, консультування та навчання як в Україні, так і закордоном.

Участь у **семінарі з медіації** 4-5 грудня 2017 року (Київ) взяли представники організацій-членів, які брали участь у попередніх навчальних заходах з медіації. Учасники підбили проміжні підсумки навчання та визначили перспективи

подальшого розвитку цього напрямку роботи для Мережі. За результатами сформовано групу з 6 фахівців, які готові продовжити практикувати та навчатись для досягнення рівня тренерів-медіаторів.

Семінар для медіаторів Мережі правового розвитку (Київ, грудень 2017)

База тренерів та експертів Мережі правового розвитку з можливістю замовлення тренінгів чи консультацій доступна на сайті Мережі ldn.org.ua (розділи «Розвиток громад» та «Майстерня свідомих громадян»).

Мережа правового розвитку
Розділ «Розвиток громад»
<https://ldn.org.ua/section/communities-development/>

Мережа правового розвитку
Розділ «Майстерня свідомих громадян»
<https://ldn.org.ua/section/citizens-workshop/>

Організаційний розвиток учасників Мережі

— У 2017 році до Мережі приєдналися дві нові організації.

Це ГО «Північна правозахисна група» (Суми) та ГО «Правозахисний ромський центр» (Одеса).

Ще 2 організації є кандидатами на вступ: ГО «Відкриті двері» (Нікополь, Дніпропетровська обл.) та ВГО «Комітет виборців» (Чернівці).

Приєднання нових організацій

З умовами приєднання до Мережі правового розвитку можна ознайомитися за посиланням:
<https://ldn.org.ua/join/>

Регіональні тренінги для представників організацій-учасниць Мережі правового розвитку, які відбулися впродовж листопада 2016 - січня 2017, стали майданчиком для набуття практики підготовленими внутрішніми тренерами першої хвилі та обрання регіональних координаторів Мережі, напрацювання їхніх повноважень.

Південний регіональний тренінг, Одеса (січень 2017)

Школа презентацій та візуалізації ідей, два модулі: Київ (квітень 2017), Закарпатська область (травень 2017)

16 учасників Мережі здобули практичні навички із креативної візуалізації даних та активно застосовують їх у своїй практичній діяльності.

Посилення організаційної спроможності НУО, Чернівці (липень 2017)

13 учасників Мережі напрацювали плани організаційного розвитку для своїх організацій.

Тренінг "Управління проектами", 24-25 жовтня 2017, Київ

Тренером виступила випускниця програми тренерства Мережі правового розвитку Наталія Козир. 18 учасників опанували основні методики управління проектами (кайдзен, канбан, скрам).

Зустріч правозахисних організацій «Мережа правового розвитку: підсумки 2017 - плани 2018» (Київ, грудень 2017)

8 нових та потенційних членів Мережі отримали інформацію про стандарти та умови вступу до спілки. 28 учасників Мережі актуалізували стратегічний план Мережі правового розвитку 2017-2019.

Стандарти Мережі та Моніторинг 2017

Розроблені перші в Україні стандарти надання первинної безоплатної правової допомоги – Стандарти Мережі правового розвитку.

Стандарти Мережі правового розвитку - це система спільно напрацьованих та усвідомлених основних принципів та правил діяльності Мережі як об'єднання зацікавлених неурядових організацій, місією якого є посилення правових можливостей, захист прав і свобод людини, розвиток громад, сприяння професійному та особистому розвитку співробітників Мережі (Офісів) та підвищення їх вмотивованості.

Дотримання Стандартів є обов'язковим для всіх офісів Мережі та підлягає постійному моніторингу. Стандарти визначають основні принципи діяльності організацій-членів Мережі, надання правової допомоги, мережевої діяльності. Вони також визначають основні принципи моніторингу дотримання стандартів.

Документ постійно оновлюється та вдосконалюється у процесі практичного застосування та взаємодії з партнерами.

Дотримання Стандартів є обов'язковим для всіх офісів Мережі та підлягає постійному моніторингу.

Моніторингові візити, які відбулися влітку 2017, дозволили:

- оцінити дотримання стандартів безпосередньо в приміщенні кожного офісу
- підготувати звіт з висновками про дотримання стандартів роботи, описати виявлені проблеми та рекомендації для їх вирішення
- напрацювати рекомендації для вдосконалення мережевої діяльності

Офіси, які прийняли моніторингові групи

Моніторинг Подільської правової ліги
(Хмельницький)

Моніторинговий візит до Херсонського офісу Мережі

Система внутрішніх та зовнішніх комунікацій

Інформація про діяльність Мережі правового розвитку регулярно висвітлюється відповідно до розробленої Комунікаційної стратегії:

на порталі Інформаційного ресурсного центру «Правовий простір» <http://legalspace.org/> (понад 2000 відвідувачів щодня),

на онлайн-ресурсах Мережі правового розвитку: сайті www.ldn.org.ua,

сторінці у соціальній мережі facebook.com/legaldevelopmentnetwork/ (більше 5000 підписників),

на Twitter-акаунті Мережі [@LDN.UA](https://twitter.com/LDN.UA),

та її YouTube-каналі “Мережа правового розвитку LegalDevelopmentNetwork”,

на шпальтах місцевих та національних громадсько-інформаційних газет.

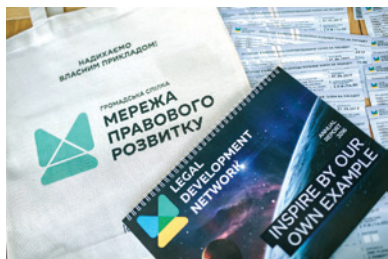
Інформування про діяльність організацій-учасниць постійно відбувається у теле- та радіо-випусках регіональних та національних телеканалів.

Щомісяця проводиться аналіз медіа-активності організацій Мережі.

За 2017 рік було опубліковано понад 600 успішних історій, проведено 243 публічних заходи, які охопили аудиторію у більш ніж 500 тис. осіб.

Презентація звіту Мережі правового розвитку за 2016 рік (Київський планетарій, червень 2017)

Робоча зустріч щодо актуальних питань зовнішньої та внутрішньої комунікації Мережі правового розвитку (Київ, листопад 2017)

Акаунти Мережі правового розвитку на платформах для громадянського суспільства ГУРТ та «Громадський простір» мають вже більше 1500 переглядів

ГРОМАДСЬКИЙ
ПРОСТІР

Міжнародне співробітництво

Переїняти досвід альтернативного вирішення спорів з подальшим впровадженням його в Україні отримали можливості учасники навчальної поїздки до США – голова Правління ГС «Мережа правового розвитку»

Олена Матвійчук та виконавчий директор спілки **Євген Полтенко**.

Українська делегація складалася із суддів та ключових партнерів, які зацікавлені у впровадженні альтернативного вирішення спорів у нашій країні. Поїздка завершилася сесією з оцінки її результатів та плануванням подальших кроків з впровадження альтернативного вирішення спорів в Україні.

Навчальна поїздка делегації Мережі за підтримки Програми USAID «Нове правосуддя» (США, червень 2017)

Навчальна поїздка делегації Мережі правового розвитку до Грузії за підтримки МФ «Відродження» (червень 2017)

Протягом тижня представники українських громадських організацій та голови об'єднаних громад вивчали грузинський досвід у сфері розвитку громад через призму попередження виникнення конфліктів в полікультурних громадах, захисту прав жертв війни та конфліктів, посилення миротворчого процесу.

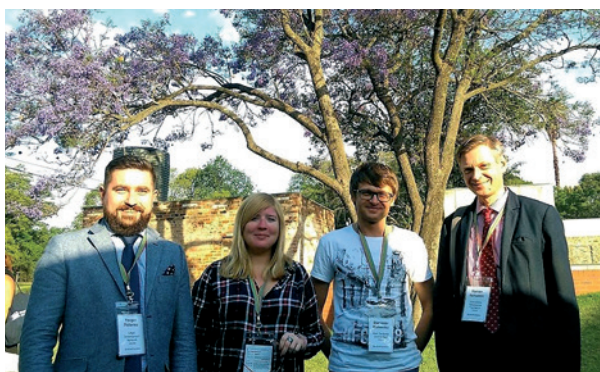

Регіональна конференція, присвячена питанням правової допомоги, відбулася у Тбілісі (Грузія) 28-29 вересня 2017. На ній члени Мережі реформаторів правової допомоги (Legal Aid Reformers' Network) та експерти з України, Литви, Молдови, Великобританії, Сьєрра-Леоне та Грузії обговорювали незалежну правову допомогу, поточні проблеми та шляхи розвитку. Виконавчий директор Мережі правового розвитку **Євген Полтенко** та Голова Правління Мережі **Олена Матвійчук** також взяли участь у заході, представивши досвід Мережі.

6-7 жовтня 2017 у Манілі, Філіппіни, відбувся семінар, присвячений напрацюванню аргументації для глобального розширення доступу до правосуддя, зокрема у цивільних справах, та управління людей через дослідження їхніх правових потреб. У ньому взяли участь експерти з Філіппін, України, Індонезії, США, Непалу, Великої Британії, Монголії, Південної Африки, Австралії, Кенії, Аргентини, Мексики, Колумбії. Мережу правового розвитку на заході представляв її виконавчий директор **Євген Полтенко**.

Актуальні виклики для ідеї управління у глобальному вимірі стали центральною темою міжнародного симпозіуму, який 30 жовтня – 3 листопада 2017 року відбувся у шахтарському Йоганнесбурзі, найбільшому місті Південно-Африканської Республіки.

Українська делегація на Африканському симпозіумі з управління, ПАР (жовтень – листопад 2017)

Зустріч, на якій члени албанської делегації ознайомилися з досвідом надання безоплатної правової допомоги в Україні неурядовими організаціями на прикладі Мережі правового розвитку, відбулася 24 листопада 2017 у київському офісі Мережі. Представників делегації особливо цікавили напрацювання Мережі щодо впровадження місцевих програм безоплатної правової допомоги,

розробки стандартів адміністрування діяльності офісів Мережі, створення мереж неурядових провайдерів правової допомоги та мотивація членства. Один з учасників зустрічі, член Правління Мережі, **Петро Бурлаченко** вже за місяць, у грудні 2017 року, провів для колег з Албанії тренінг з розвитку інституту параюристів (громадських радників) у столиці цієї країни Тірані.

Член Правління Зоряна Христина на 4-денному навчальному курсі «Лідерство у посиленні правової спроможності 2017» (грудень 2017, Будапешт, Угорщина)

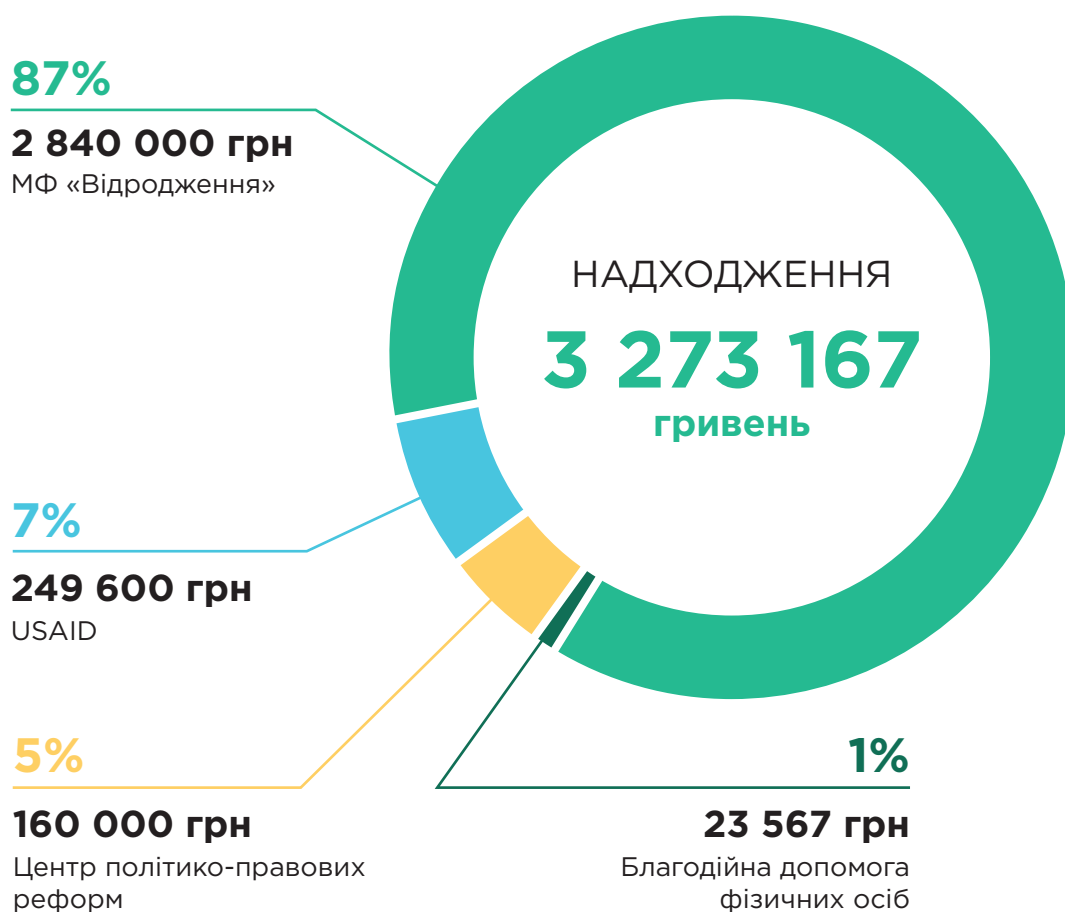
ГРОМАДСЬКА СПІЛКА

**МЕРЕЖА
ПРАВОВОГО
РОЗВИТКУ**

Фінансовий звіт

Фінансовий звіт Виконавчої дирекції ГС «Мережа правового розвитку»	68
Консолідований фінансовий звіт організацій-членів Мережі правового розвитку	70

Фінансовий звіт Виконавчої дирекції ГС «Мережа правового розвитку»

26%

679 345 грн

Інституційний
розвиток Мережі

19%

504 468 грн

Адміністративні
витрати

8%

198 070 грн

Підвищення доступу
до правосуддя

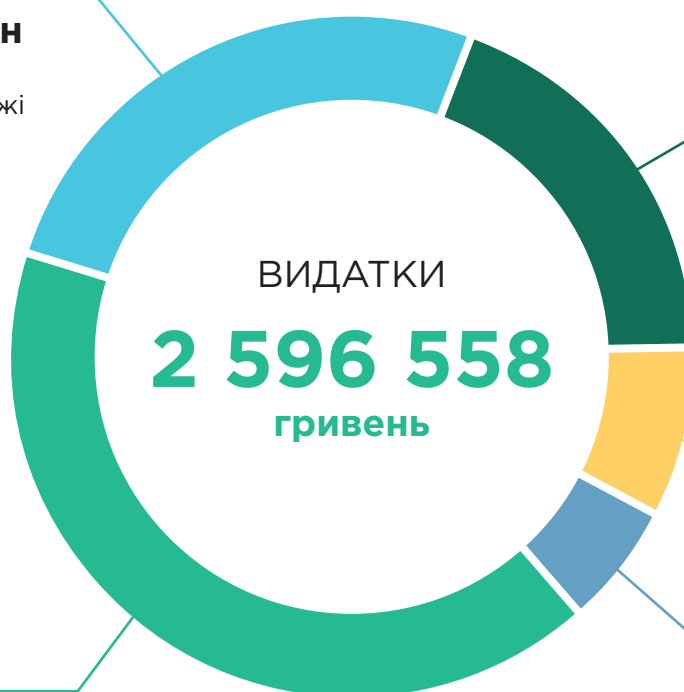
6%

156 493 грн
Моніторинг проблем
у громадах

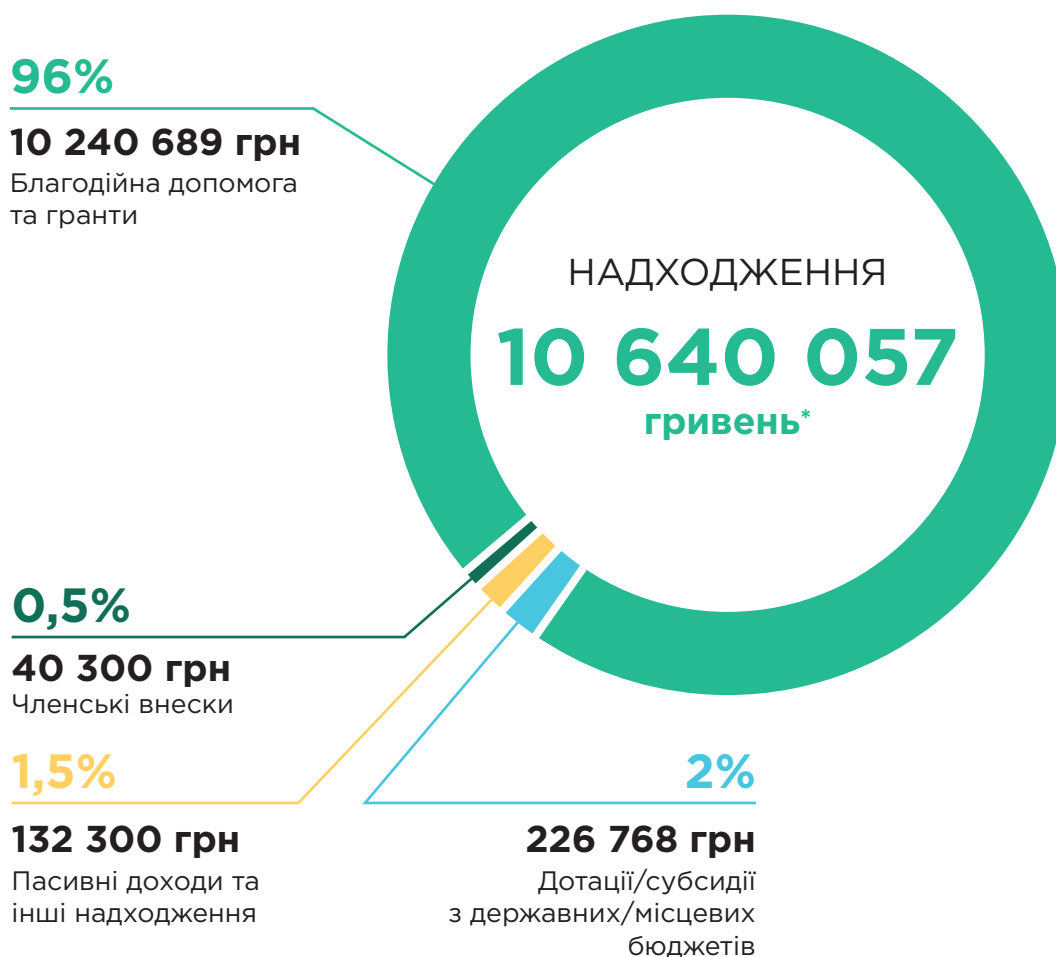
41%

1 058 183 грн

Розвиток експертного
потенціалу учасників Мережі

Консолідований фінансовий звіт організацій-членів Мережі правового розвитку

41%

3 933 976 грн

Статутна
діяльність

ВИДАТКИ
9 693 390
гривень*

17%

1 708 387 грн

Адміністративні
витрати

47%

4 051 027 грн

Оплата праці

*З урахуванням надходжень та видатків БО "Фонд милосердя та здоров'я" (Херсон) за програмами Міжнародного Фонду Ч.С.Мотта з інституційної підтримки діяльності правозахисних організацій (1 181 250 грн надходжень, 1 201 677 грн витрат).

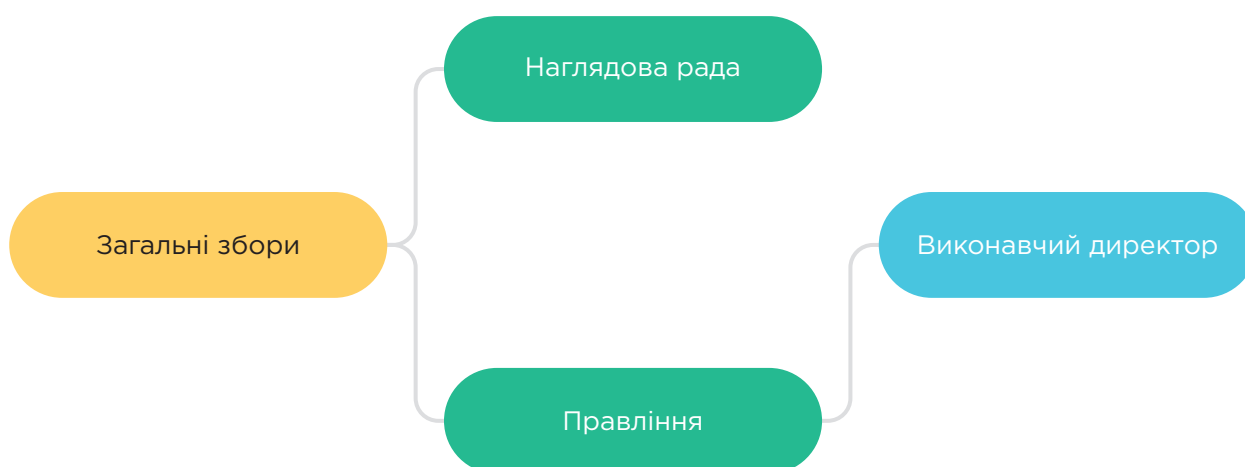
ГРОМАДСЬКА СПІЛКА

**МЕРЕЖА
ПРАВОВОГО
РОЗВИТКУ**

Мережа сьогодні

Загальні збори

Складаються із представників організацій-членів спілки, кожен член має один голос, вирішують усі стратегічні питання діяльності, призначають персональний склад Правління та Наглядової ради.

Спілка об'єднує 24 організації

Агенція Розвитку Демократичного Руху

Громадська Платформа

ПРАВОВИЙ ПРОСТІР
БЕЗОПЛАТНА ДОПОМОГА В УКРАЇНІ

ФОНД СІЛЬСЬКИХ ГРОМАД ДВОРІЧАНЩИНИ

Чернігівський громадський комітет захисту прав людини

Правозахисний фонд РОЗВИТОК

ГРОМАДСЬКА ПРАВО ОРГАНІЗАЦІЯ

Станично-Луганський центр правової інформації та юридичної допомоги

ГО «Центр правової інформації та консультації «Право»

ГО «Білозерський центр регіонального розвитку»

ГО «Північна правозахисна група»

ГО «Правозахисний ромський Центр»

ГО «Суспільна служба правової допомоги»

Наглядова рада

Підзвітна Загальним зборам, здійснює контроль за діяльністю Правління та Виконавчого директора, вносить рекомендації щодо оптимізації їх роботи, публічно пропагує діяльність спілки.

Лариса Денисенко
Голова Наглядової ради

Роман Мартиновський
Член Наглядової ради

Олександр Павліченко
Член Наглядової ради

Ігор Абрам'юк
Член Наглядової ради

Правління

Підзвітне Загальним зборам та Наглядовій раді, здійснює поточне керівництво спілкою між Загальними зборами та її офіційне представництво, призначає Виконавчого директора.

Наталя Бімбірайте
Голова Правління

Петро Бурлаченко
Член Правління

Олена Матвійчук
Членкиня Правління
(Голова Правління до жовтня 2017)

Михайло Бардин
Член Правління

Максим Ільчишен
Член Правління

Інна Малишко
Членкиня Правління

Ігор Бринош
Член Правління

Андрій Місяць
Член Правління

Зоряна Христина
Членкиня Правління

Виконавча дирекція

Підзвітна Загальним зборам, Наглядовій раді та Правлінню, забезпечує виконання рішень керівних органів, здійснює координацію та оперативне управління діяльністю спілки.

Євген Полтенко
Виконавчий директор

Ольга Саух
Фінансовий
менеджер-бухгалтер

Сергій Рибак
Менеджер з комунікацій

Людмила Савченко
Менеджер
з організаційного розвитку

Анастасія Рева
Програмний асистент

Дмитро Жуков
Системний адміністратор

Олена Орлова
Редакторка сайту

Регіональні координатори

Налагоджують взаємодію між організаціями регіону,
надають методологічну та менторську підтримку їхньому
організаційному розвитку.

Наталія Кулікова
Координаторка
Північного регіону

Марина Лисич
Координаторка
Центрального регіону

Елла Петренко
Координаторка
Південного регіону

Вікторія Ільчишена
Координаторка
Західного регіону

Роман Лихачов
Координатор
Східного регіону

Як приєднатися/допомогти

Мережа правового розвитку завжди відкрита для спроможних організацій та активних особистостей, які поділяють наші місію, бачення і цінності та готові долучитися до їх реалізації.

Якщо Ви представляєте організацію:

- Ознайомтеся з презентацією про приєднання нових членів та статутними документами Мережі правового розвитку, які можна знайти у розділах «Приєднатися» (<https://ldn.org.ua/join/>) та «Документи» веб-сайту Мережі (<https://ldn.org.ua/documents/>)
- Зв'яжіться з нами будь-яким зручним для Вас способом, скориставшись контактною інформацією Мережі (<https://ldn.org.ua/contacts/>)

Якщо Ви бажаєте приєднатися у якості волонтера:

- Зверніться будь-яким зручним для Вас способом до найближчого офісу Мережі правового розвитку (<https://ldn.org.ua/office/>)

Підтримати нас коштами:

Отримувач: ГС «МЕРЕЖА ПРАВОВОГО РОЗВИТКУ»

Код ЄДРПОУ: 40038548

Номер р/р: 26001055513523

МФО: 303440

Банківська установа: ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК»

Призначення платежу: Благодійна допомога на здійснення статутної діяльності. Без ПДВ

Приєднатися:
<https://ldn.org.ua/join/>

Підтримати:
<https://ldn.org.ua/pidtrymaty/>

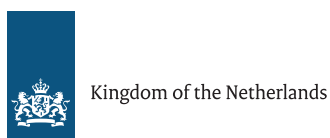
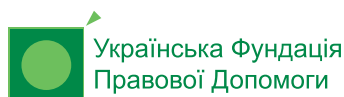
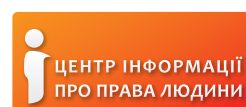
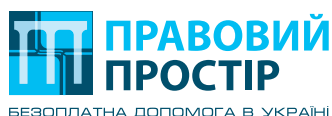
Подяка донорам та партнерам

Мережа правового розвитку за роки своєї діяльності досягла чимало для управління людей, для вдосконалення системи надання правової допомоги в Україні, розширення доступу до правосуддя. Та все б це було неможливим без підтримки

та сприяння наших партнерів.

Дякуємо за їхню неоціненну допомогу.

Сподіваємось, що наша подальша подорож до побудови правової держави рівних можливостей буде не менш плідною та захоплюючою.

Наші послуги та продукти

РОЗБУДОВА

спроможних громад
шляхом надання
експертно-правової
підтримки

РОЗРОБКА ТА ВПРОВАДЖЕННЯ

місцевих
цільових програм з
надання безоплатної
правової допомоги

ВПРОВАДЖЕННЯ

практик медіації та
альтернативних
способів вирішення
конфлікту

СТВОРЕННЯ

рекомендацій щодо
попередження та
вирішення місцевих
проблем

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК

організацій
громадянського
суспільства

ПІДГОТОВКА

тренерів та
експертів

ПРОВЕДЕННЯ

навчальних
заходів

РОЗРОБКА

нормативно-правових
актів

ЗДІЙСНЕННЯ

аналітичних
досліджень

Контакти офісів Мережі

Агенція демократичного
Розвитку Донбасу

Агенція демократичного розвитку Донбасу

м. Слов'янськ,
вул. Університетська, 47
Телефон: +380 63 516 53 61

Режим роботи:
Вівторок, Четвер – з 10:00 до 16:00

ГО «Білозерський центр регіонального розвитку»

75000, Херсонська область,
смт. Білозерка, вул. Свободи, 86-а
Телефон: +380 95 087 48 60

Режим роботи:
Понеділок-П'ятниця – з 8:00 до 16:00

Асоціація юристів м. Кам'янець-Подільського

32300, Хмельницька область,
м. Кам'янець-Подільський,
вул. Пушкінська, 44
Телефон: +380 96 338 67 57

Режим роботи:
Понеділок-П'ятниця – з 10:00 до 17:00
(обідня перерва з 13:00 до 14:00)

ГО «Громадська платформа»

м. Сєвєродонецьк,
вул. Курчатова, буд. 7, перший поверх
Телефон: +380 99 257 52 87

Режим роботи:
Понеділок, Середа, П'ятниця – з 10:00 до 16:00

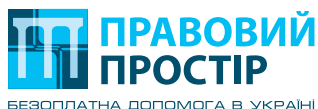

Білоцерківська міська громадська організація «Правова єдність»

м. Біла Церква,
вул. Леваневського, 55
Телефон: +380 96 702 37 47

Режим роботи:

Понеділок, Середа, П'ятниця – з 9:00 до 13:00, Вівторок, Четвер – з 14:00 до 18:00

ГО «Інформаційний ресурсний центр «Правовий простір»

м. Херсон,
вул. Бориса Мозолєвського, 2, офіс 6
Телефон: +380 99 468 38 48
E-mail: kherson2@ldn.org.ua

Режим роботи:

Понеділок-П'ятниця – з 9:00 до 17:00
(обідня перерва з 12:00 до 13:00)

ГО «Правозахисний ромський Центр»

м. Одеса,
вул. Олександра Кутузація, 1
Телефон: +380 48 703 94 54
E-mail: odroma@ukr.net

Режим роботи:

Понеділок, Вівторок, Четвер – з 10:00 до 17:00

ГО «Центр Права»

18000, м. Черкаси,
вул. Смілянська, 44, офіс 315
Телефон: +380 63 505 02 15
E-mail: cherkasy@ldn.org.ua

Режим роботи:

Понеділок-П'ятниця – з 9:30 до 17:00
(обідня перерва з 13:00 до 14:00)

ГО «Скадовщина – мій рідний край»

м. Скадовськ.
вул. Гагаріна, 63, офіс 4
(юридична адреса – м. Скадовськ,
вул. Поповича, 106)
Телефон: +380 95 876 43 39

Режим роботи:
Понеділок, Вівторок, Четвер –
з 09:00 до 15:00

ГО «Центр правової інформації та консультації «Право»

42600, Сумська область,
м. Тростянець, вул. Благовіщенська, 58-А
Телефон: +380 99 000 98 32

Режим роботи:
Понеділок, Середа, П'ятниця –
з 9:00 до 13:00

ГО «Суспільна служба правової допомоги»

93500, смт. Новоайдар,
вул. Незалежності, 2
Телефон: +380 99 064 96 54

Режим роботи:
Понеділок, Четвер – з 9:00 до 17:00

Громадська організація «Північна правозахисна група»

м. Суми,
вул. Бєлінського, буд. 2, оф. 4
Телефон: +380 95 931 11 10
E-mail: goppg@i.ua

Режим роботи:
Понеділок, Середа – з 9:00 до 16:00
(здійснення прийому без попереднього запису);
Четвер – прийом за попереднім записом;
Вівторок – є днем роботи з документами;
Субота, Неділя – вихідні

Громадська організація «Подільська правова ліга»

29013, м. Хмельницький,
провулок Пушкіна, 1
Телефон: +380 38 272 01 95

Режим роботи:
Понеділок-П'ятниця – з 9:00 до 18:00
(обідня перерва 13:00-14:00)
Прийом громадян – Понеділок, Середа,
П'ятниця з 9:00 до 13:00

ІФО ГО «Станіславська правозахисна група»

м. Івано-Франківськ, вул. Гаркуші, 2, оф.40
Телефон: +380 34 273 13 31

Режим роботи:
Понеділок – з 9:00 до 12:00
Середа – з 13:00 до 17:00
П'ятниця – з 9:00 до 12:00

Громадська організація «Фонд сільських громад Дворічанщини»

Харківська область, смт. Дворічна,
вул. 35-ї Гвардійської Дивізії, 12
Телефон: +380 66 792 31 77
E-mail: dvorichna@ldn.org.ua

Подільський центр прав людини

21050, м. Вінниця,
вул. Соборна, 52, 2-й поверх,
Телефон: +380 67 777 74 81

Режим роботи:
Понеділок, Середа, П'ятниця –
з 10:00 до 16:00

Громадська організація «Центр зростання громад»

45000, м. Ковель,
вул. Грушевського, 12
Телефон: +380 33 527 39 92

Режим роботи:
Понеділок, Середа, П'ятниця –
з 10:00 до 16:00
(перерва з 13:00 до 14:00)

Правозахисний фонд «Розвиток»

89600, м. Мукачеве,
пл. Кирила та Мефодія, 17/12
Телефон: +380 99 249 64 60

Режим роботи:
Понеділок, Середа – з 10:00 до 13:00

Станично-Луганський центр правової інформації та юридичної допомоги

Станиця Луганська, вул. Центральна, 26
Телефон: +380 66 540 05 27
E-mail: ipc.stanica@gmail.com

Режим роботи:
Вівторок – з 12:00 до 16:00,
Четвер – з 9:00 до 15:00 у приміщенні
центральної бібліотеки
Четвер – з 13:00 до 16:00 у приміщенні
центральної дитячої бібліотеки
П'ятниця – з 9:00 до 13:00 у приміщенні
бібліотеки будинку культури залізничників
(Станиця 2)

Татарбунарський офіс Мережі правового розвитку Одеської обласної організації ВГО «Комітет виборців України»

Одеська область, м. Татарбунари,
вул. Центральна, буд. 50
Телефон: +380 48 716 40 18
E-mail: odesakvu@ukr.net

Режим роботи:
Понеділок-П'ятниця – з 9:00 до 16:00

**Херсонська обласна
організація
Комітету виборців України**

73036, м. Херсон,
Придніпровський узвіз, 1, офіс, 8
Телефон: +380 55 234 44 26

Режим роботи:
Четвер – з 9:00 до 16:00

Чернігівський
громадський комітет
захисту прав людини

**Чернігівський
громадський комітет
захисту прав людини**

14000, м. Чернігів, вул. Гонча 57/1
Телефон: +380 46 261 25 32

Режим роботи:
Понеділок-П'ятниця – з 10:00 до 17:00

**Хмельницька районна
громадська організація
«ПРАВО»**

22000, Вінницька область,
м. Хмельник, проспект Свободи, 12,
районний Будинок культури
Телефон: +380 96 029 67 81

Режим роботи:
Понеділок-П'ятниця – з 9:00 до 16:00
(перерва з 13:00 до 14:00)
Субота-Неділя – вихідні

**ЧМГО «Чугуївська
правозахисна група»**

63503, Харківська область,
м. Чугуїв, вул. Музейна, 16а
Телефон: +380 97 179 38 22
E-mail: chuhuiv@ldn.org.ua

Режим роботи:
Понеділок – з 9:00 до 11:00
П'ятниця – з 14:00 до 16:00

ГРОМАДСЬКА СПІЛКА

**МЕРЕЖА
ПРАВОВОГО
РОЗВИТКУ**

НАДИХАЄМО ВЛАСНИМ ПРИКЛАДОМ!

ГРОМАДСЬКА СПІЛКА
«МЕРЕЖА ПРАВОВОГО РОЗВИТКУ»
LEGAL DEVELOPMENT NETWORK

 +380 44 227 9773

 office@ldn.org.ua

02140, Україна, Київ,
вул. Бориса Гмирі, буд. 17, офіс 4

 ldn.org.ua

 facebook.com/legaldnetwork

 twitter.com/LDN_UA

 goo.gl/c9gZ1R

 linkedin.com/company/11293233